

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ผลการใช้สื่อประสมที่มีต่อการเขียนภาพระบายสีของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ผู้ศึกษา นายวสันต์ บุตรบาล **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร **ปีการศึกษา** 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาสื่อประสมในการสอนเขียนภาพระบายสี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนภาพระบายสี
ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546
ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 คน ที่ได้มา
จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอน การเขียนภาพระบายสี
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินผลงานการเขียนภาพระบายสี สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) สื่อประสมในการสอนเขียนภาพระบายสี มีประสิทธิภาพตาม
เกณฑ์ที่กำหนด (2) ผลการใช้สื่อประสม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเขียนภาพระบายสี
ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ สื่อประสม การเขียนภาพระบายสี ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ อาจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร ซึ่งได้ดูแล ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขด้วยความกรุณาและเอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมอมา ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ อาจารย์วินิจ จำปา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัลยา รัตนวิไล อาจารย์พริ้มเพรา นิตรมร ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ และขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ขอขอบพระคุณ คุณนันทิกานต์ บุตรบาล ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระทุกด้านด้วยดีตลอดมา จนงานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

วสันต์ บุตรบาล

ตุลาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมุติฐานการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
สื่อประสม.....	5
การเขียนภาพระบายสี.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	21
แบบประเมินผลงาน.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลการใช้สื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพระบายสีในระดับ	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	25
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์จากแบบประเมินผลงาน การวาดภาพระบายสี.....	27
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	28
สรุปการวิจัย.....	28
อภิปรายผล.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	30
บรรณานุกรม.....	31
ภาคผนวก.....	33
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	34
ข แผนการสอน.....	36
ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.....	57
ง คำอธิบายจำแนกของแบบทดสอบ.....	62
จ ผลการประเมินแผนการสอน ของผู้เชี่ยวชาญ.....	64
ฉ ผลการประเมินความสอดคล้อง(IOC)ของผู้เชี่ยวชาญ.....	67
ช แบบประเมินผลงาน.....	69
ซ ผลงานนักเรียน.....	71
ประวัติผู้ศึกษา.....	77

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แผนการสอนการใช้สื่อประสม การเขียนภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์.....	25
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการใช้สื่อประสม ในการเรียนการสอนการเขียนภาพ ระบายสี ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	27

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปศึกษาเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิต สังคมและสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กในด้านต่างๆ เช่นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การรู้คุณค่าทางศิลปะ การรักษาความสะอาด รักความสวยงามและความเป็นผู้มีรสนิยมที่ดี ศิลปศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาอารมณ์ของเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กอย่างถูกต้องจะช่วยพัฒนาทางอารมณ์ของเด็ก การจัดกิจกรรมทางการเรียนการสอนให้เด็กอย่างถูกต้องจะช่วยพัฒนาความรู้สึกร่างกายของเด็กได้เป็นอย่างดี การมองเห็นความสวยงามต่าง ๆ เริ่มด้วยการสังเกตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเด็ก และเมื่อได้สัมผัสกับสิ่งสวยงาม สะอาด เรียบร้อย เด็กก็จะเกิดความชื่นชมในสิ่งที่พบเห็นและสามารถแสดงความรู้สึกต่างๆ ด้วยการรับรู้ในความงาม

(วาสนา ชาวหา 2533 : 13)

กิจกรรมการเรียนรู้ ศิลปะ การจัดประสบการณ์ ตลอดจนเทคนิคในการจัดกิจกรรมทางศิลปะนั้น จำเป็นต้องใช้สื่อการสอน โดยมีความเชื่อว่าสื่อการสอนสามารถช่วยครุถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่ง เนื่องจากเด็กในวัยนี้ต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและสื่อเน้นเป็นตัวกลางที่สำคัญยิ่ง ที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และยังเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความสนใจ อยากเรียนรู้และเกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน การฝึกปฏิบัติทางศิลปศึกษานั้น ครูต้องจัดระบบการเรียนการสอนให้เป็นรูปแบบต่าง ๆ และทางด้านสื่อการสอนนั้น ได้นำสื่อหลาย ๆ อย่างเข้ามาสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระในลักษณะที่สื่อแต่ละชิ้นส่งเสริมและสนับสนุนกันและกัน เช่น การสอนวาดภาพระบายสีต้องให้เด็กฝึกกระบวนการคิด การศึกษา สังเกต ค้นคว้าวิเคราะห์ สืบค้น เปรียบเทียบ ทดลอง และแก้ปัญหาโดยนำเทคนิคต่าง ๆ มาสร้างสรรค์และแสดงออกทางศิลปะ สื่อต่าง ๆ นี้ ทำให้เด็กเกิดเขาวงกตปัญหา เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ และเกิดความพอใจ (กรมวิชาการ 2534: 35)

ในการนำสื่อหลายๆประเภทมาใช้ร่วมกันในลักษณะของสื่อประสม อย่างมีความสัมพันธ์ มีคุณค่าและส่งเสริมซึ่งกันและกันนั้น สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจในขณะที่สื่ออีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาและอีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อ

ก่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและป้องกันการเข้าใจความหมายผิด ๆ จะเห็นได้ว่าการใช้สื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกันและได้พบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น การนำสื่อการประสมมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอาจอยู่ในลักษณะเป็นชุดการสอน หรือชุดอุปกรณ์ ก็แล้วแต่การนำไปใช้ สื่อที่ดีนั้นจะต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สถานที่เรียน ระยะเวลา หรือช่วงเวลาที่กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

จากสภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระทัศนศิลป์ การเขียนภาพระบายสี ของโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ยังไม่ได้นำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการสอนอย่างผสมกลมกลืน สัมพันธ์กันในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้ลองนำสื่อผสมมาใช้ในการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการวาดภาพระบายสี และกระบวนการเรียนการสอนนั้น ได้ใช้ในลักษณะนำสื่อต่าง ๆ เข้ามาเสริมในกระบวนการเรียนการสอน เช่น สื่อที่เป็นวัสดุ ได้แก่ วัสดุของจริงต่าง ๆ เช่น รูปภาพ ชนิดต่าง ๆ รูปภาพธรรมชาติ หนังสือนิทาน หุ่นประกอบการเล่านิทาน อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายข้ามศีรษะ สไลด์ วิดิทัศน์ วิธีการ ได้แก่ การสังเกต การสาธิต การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่านิทาน การดู วิดิทัศน์ เป็นต้น โดยให้เด็กฝึกกระบวนการปฏิบัติ ด้วยการศึกษา สังเกต ค้นคว้า วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ทดลอง และแก้ปัญหาโดยนำเทคนิคต่าง ๆ มาสร้างสรรค์และแสดงออกทางศิลปะ สื่อกระบวนการต่าง ๆ นี้ ทำให้เด็กเกิดเขาวงกต เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาสื่อประสมในการสอนเขียนภาพระบายสีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้สื่อประสม

3. สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อประสมในการเขียนภาพระบายสี มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนและการปฏิบัติหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 230 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ห้องที่ 1 จำนวน 22 คน ของโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

5. นิยามศัพท์

5.1 สื่อประสม (Multimedia) หมายถึง สื่อที่เป็น 1) วัสดุ ได้แก่ วัสดุของจริงต่าง ๆ เช่น รูปภาพ ชนิดต่าง ๆ รูปภาพธรรมชาติ หนังสือนิทาน หุ่นประกอบการเล่านิทาน 2) อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายข้ามศีรษะ สไลด์ วิดิทัศน์ 3) วิธีการ ได้แก่ การสังเกต การสาธิต การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่านิทาน การดูวิดิทัศน์ เป็นต้น

5.2 การเขียนภาพระบายสี หมายถึง การนำเอาเส้นรูปร่าง รูปทรง ชนิดต่าง ๆ มาสร้างเป็นภาพ ไม่ว่าจะ เป็นรูปภาพที่เป็นธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ภาพเคลื่อนไหว ลีลาท่าทาง แล้วระบายสีต่าง ๆ เช่น สีไม้ สีชอล์ค สีน้ำ เพื่อให้เกิดความสวยงาม

5.3 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนด้านความรู้ของนักเรียนในการเรียน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการใช้สื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดได้จากการใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อและแบบประเมินผลงาน 1 ชุด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาสื่อประสมในการสอนเขียนภาพระบายสีสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

6.2 นักเรียนได้รับความรู้และวิธีการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

6.3 ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการใช้สื่อประสมในการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนดีขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้สื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่างๆ โดยนำเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ ดังนี้

1. สื่อผสม
  - 1.1 ความหมายของสื่อประสม
  - 1.2 คุณสมบัติของสื่อประสม
  - 1.3 ประเภทของสื่อประสม
  - 1.4 การนำสื่อผสมไปใช้ในการสอน
  - 1.5 เกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อประสม
  - 1.6 ข้อเสนอแนะแก่ครูในการใช้สื่อประสมในการเรียนการสอน
2. การเขียนภาพระบายสี
  - 2.1 ความหมายของการเขียนภาพระบายสี
  - 2.2 หลักการเขียนภาพระบายสี
  - 2.3 การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพระบายสี
  - 2.4 การระบายสี
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สื่อผสม

1.1 ความหมายของสื่อประสม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของสื่อประสมไว้ดังนี้
สื่อประสม (Multimedia) หมายถึง การนำสื่อการสอนหลายๆ อย่าง มาสัมพันธ์กันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระในลักษณะสื่อแต่ละชิ้นส่งเสริมสนับสนุนกันและกัน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2533 : 115)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 25)ให้ความหมายของสื่อประสม ว่า

สื่อประสม หมายถึง วัสดุที่ใช้สำหรับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ร่วมกันตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป เช่น สีน้ำที่มีคุณลักษณะบางสดใส กับสีโปสเตอร์ที่มีคุณลักษณะหนาทึบ ดินสอกับหมึก

สื่อประสม (Multimedia) หมายถึง การนำเอาสื่อการสอนหลายอย่างมากกว่า 2 ชนิดขึ้นไป มาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องในเวลาเดียวกัน และมีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อหาความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกชนิดอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง การใช้สื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกัน ได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น (จรียา เหนียนเฉลย 2540 : 113)

สื่อประสม หมายถึง การใช้สื่อตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปให้เสริมซึ่งกันและกัน (มนตรี เข้มกสิกร 2526: 94)

สื่อประสม หมายถึง การนำสื่อประเภทต่างๆ ทั้งที่เป็นเครื่องมือ วัสดุและวิธีการ มาใช้ร่วมกันอย่างมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่สื่อแต่ละอย่างสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่นบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน (ไชยศ เรืองสุวรรณ 2542: 141)

สื่อประสม หมายถึง การนำสื่อหลายๆอย่างมาใช้ด้วยกันอย่างมีความสัมพันธ์กัน มีคุณค่าและส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้ร่วมเพื่อสร้างความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและป้องกันความเข้าใจความหมายผิด ๆ การใช้สื่อผสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกัน ได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากขึ้น

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า สื่อประสม (Multimedia) หมายถึง การนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่าง มาสัมพันธ์กันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระในลักษณะสื่อแต่ละชิ้นส่งเสริมสนับสนุนกัน และกัน ได้แก่สื่อการสอนที่เป็น วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ

วัสดุ ได้แก่ รูปภาพต่างๆ กระดาษ สีชอล์ค สีไม้

อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายชนิดต่างๆ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ สไลด์ วิดิทัศน์

วิธีการ เช่น การแสดงบทบาทสมมุติ

1.2 คุณสมบัติของสื่อประสม

ในการนำสื่อประสมมาใช้ นั้น คุณสมบัติของสื่อประสมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้แก่

1.2.1 จัดระบบสื่อให้ง่ายต่อการแสวงหาและใช้ในระบบการเรียนการสอน

1.2.2 จัดระบบการเรียนการสอนที่มีสื่อประสมครบถ้วน

โดยทั่วไปแล้วสื่อที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนไม่ว่าจะอยู่ในประเภทใดก็ตาม จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากมาย ดังที่ เปรื่อง กุมุท (2519: 4) ได้สรุปผลการวิจัยสื่อชนิดต่าง ๆ โดยมีได้จำกัดเฉพาะชนิดใดชนิดหนึ่งว่ามีคุณค่าต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้นเพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง
3. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน
4. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับความรู้ลึกและทำอะไรเป็นเร็วและดีขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ลำบาก โดยการช่วยแก้ปัญหาหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ได้ดังนี้

6.1 ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น

6.3 ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

6.4 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ดูช้าลง

6.5 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงช้าให้ดูเร็วขึ้น

6.6 ทำสิ่งที่ใหญ่มากให้ย่อขนาดลง

6.7 ทำสิ่งที่เล็กมากให้ขยายใหญ่ขึ้น

6.8 นำอดีตมาให้ศึกษาได้

6.9 นำสิ่งที่อยู่ไกลหรือลึกลับมาศึกษาได้

7. ช่วยให้นักเรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น สอบได้มากขึ้น

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าการนำสื่อประสมมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น จะต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยไม่ได้จำกัดหรือเจาะจงว่าสื่อชนิดใดชนิดหนึ่งมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน เพราะสื่อแต่ละตัวที่นำมาใช้นั้นช่วยพัฒนาให้คุณภาพของการเรียนรู้ดีขึ้น

1.3 ประเภทของสื่อประสม

การจำแนกประเภทของสื่อประสมมีหลายรูปแบบแต่ละรูปแบบที่กล่าวถึง ไชยยศ (2526: 144) ได้แบ่งประเภทตามคุณสมบัติของสื่อผสมซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ

1.3.1 ชุดอุปกรณ์การสอน (Instructional Kits) หมายถึง การจัดระบบสื่อประสมให้อยู่ในลักษณะที่เก็บอยู่ในภาชนะเดียวกันเพื่อง่ายต่อการแสวงหาและใช้สื่อประสมเพื่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่ง

1.3.2 ชุดการสอน (Instructional Packages) หมายถึง การจัดระบบการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ผู้เรียนรายบุคคลสามารถเรียนได้ด้วยตนเองหรือครูนำไปใช้สอนนักเรียนกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ สื่อประสมในชุดการเรียนการสอนจะประกอบไปด้วย สื่อการวัด การประเมินผล การเรียนการสอน สื่อในกระบวนการเรียนการสอน สื่อปฏิบัติการ สื่อในระบบสื่อสาร ในระบบการเรียนการสอนและคู่มือครู

1.3.3 โมดูล (Module) หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่จัดเป็นชุดการสอน (Instructional Packages) หลายชุดต่อเนื่องกันในกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่ง สื่อประสมเกิดจากความเชื่อในระบบการเรียนการสอนที่พยายามให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาสาระที่เป็นรูปธรรมโดยอาศัยสื่อหลายประเภทหรือสามารถรับรู้ได้หลาย ๆ ทาง ในการใช้สื่อประสมนั้น ไม่ว่าจะ เป็นสื่อชนิดหรือประเภทใดก็ตาม ผู้สอนอาจใช้สื่อเพียงครั้งเดียวหรืออาจใช้สื่อหลาย ๆ อย่างในรูปแบบของสื่อประสม โดยใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือในการศึกษาเป็นรายบุคคล

กล่าวโดยสรุปแล้วสื่อประสมที่แยกตามคุณสมบัติมี 3 ประเภท ได้แก่ ชุดอุปกรณ์การสอน ชุดการสอนและระบบการจัดการเรียนการสอนที่จัดเป็นชุดการเรียนการสอนหลายชุดต่อเนื่องกันในกลุ่มวิชา ในการนำสื่อประสมมาใช้นั้นอาจใช้ในกลุ่มผู้เรียนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือเป็นรายบุคคล ตามความเหมาะสม

1.4 การนำสื่อประสมไปใช้ในการสอน

การใช้สื่อประสมโดยทั่วไปแล้วจะใช้สื่อประสมแต่ละอย่างเป็นขั้นตอนไป แต่ในบางครั้งก็อาจใช้สื่อหลาย ๆ อย่างร่วมกัน ในปัจจุบันได้มีการนำวัสดุมาผลิตเป็นชุดสื่อประสมโดยผลิตขึ้น

มาตามขั้นตอนการใช้ของระบบการสอน โดยจัดเป็นชุดการสอน (Teaching Package) สำหรับให้ผู้สอนใช้สอนแต่ละวิชาและประเมินชุดการเรียน (Learning Package) ของแต่ละวิชาสำหรับผู้เรียนให้สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง สื่อประสมแต่ละชุดมีลักษณะเป็นอย่างไร และประกอบไปด้วยสื่ออะไรบ้างนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียน และวัตถุประสงค์ของการใช้ โดยทั่วไปแล้ว ชุดสื่อประสมจะจัดอยู่ในกล่องหรือแฟ้ม โดย กิดานันท์ มลิทอง (2540 : 12) กล่าวว่าประกอบด้วย

1. คู่มือ สำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการสอน และสำหรับผู้เรียนในชุดการเรียน
2. คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียน
3. เนื้อหาบทเรียน จัดอยู่ในรูปของสไลด์ फिल्मสตริป เทปบันทึกเสียง วัสดุกราฟฟิก ม้วนวีดิทัศน์ หนังสือบทเรียน บทเรียนคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงานกิจกรรมที่กำหนดให้หรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้ว เพื่อความรู้ที่กว้างขวางขึ้น

5. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้นเพื่อประเมินนอกจากสื่อที่ใช้ในรูปวัสดุที่จัดเป็นชุดสื่อประสมที่กล่าวมาแล้ว เรายังสามารถใช้อุปกรณ์ในรูปของสื่อประสมได้ด้วย เช่นการใช้เทปบันทึกเสียงร่วมกับเครื่องฉายสไลด์ หรือใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ นอกจากนี้ในปัจจุบัน สถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ จัดให้มีห้องสื่อประสมขึ้น เพื่อ

เป็นห้องรวมวัสดุอุปกรณ์ ชนิดต่างๆไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้สื่อประสมในการสอน โดยภายในห้องสื่อประสมจะประกอบด้วยอุปกรณ์หลายๆอย่างอาทิเช่น เครื่องฉายแผ่นใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปแล้วการใช้สื่อประสมนั้นโดยทั่วไปแล้วใช้แต่ละสื่อแต่ละอย่างเป็นขั้นตอนไปและการนำไปใช้นั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการใช้

1.5 เกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อประสม

เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้สื่อประสมได้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ (สุนันท์ สังข์อ่อง 2526 : 15) ครูควรพิจารณาดังนี้

- 1.5.1 สื่อที่นำมาใช้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาตามหลักสูตรหรือไม่
- 1.5.2 สื่อชนิดนั้นเหมาะสมกับระดับอายุหรือระดับชั้นของนักเรียนหรือไม่ มีความถูกต้องตามเนื้อหาความรู้ที่ให้แก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด
- 1.5.3 สื่อชนิดนั้นให้เนื้อหาความรู้ทันต่อเหตุการณ์และเวลาในขณะนั้นหรือไม่ มีความถูกต้องน่าเชื่อถือในเนื้อหาความรู้ที่เอื้อให้แก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด
- 1.5.4 สื่อชนิดนั้นช่วยกระตุ้นให้นักเรียนคิดและสืบค้นหาความรู้ได้มากกว่าที่ใช้สื่อผสมหรือไม่
- 1.5.5 สื่อประสมชนิดนั้นช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยหรือไม่
- 1.5.6 ระยะเวลาในการเสนอสื่อั้นเหมาะสมหรือไม่
- 1.5.7 คุ่มค่ากับเวลาและการลงทุนหรือไม่ ถ้านำสื่อชนิดนั้นมาใช้
- 1.5.8 สื่อชนิดนั้นเป็นที่ดึงดูดใจ หรือน่าสนใจหรือไม่ ช่วยให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือไม่
- 1.5.9 สื่อชนิดนั้นช่วยเสนอแนะกิจกรรมอื่นๆที่นักเรียนอาจปฏิบัติเพิ่มเติมได้หรือไม่

1.5.10 สื่อแต่ละชนิดที่นำมาใช้ สื่อผสมใช้ในการเรียนการสอนนั้นสัมพันธ์และสอดคล้องกันหรือไม่

สำหรับเหตุผลที่สนับสนุนให้มีการใช้สื่อประสมในการเรียนการสอนมีดังนี้

- 1) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากวัสดุที่เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้สร้างแนวคิดด้วยตนเอง
- 2) กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น
- 3) ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้นและสามารถจดจำได้นาน
- 4) ให้ประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองนำประสบการณ์นอกห้องเรียนมาให้นักเรียนศึกษาในห้องเรียนได้

1.6 ข้อเสนอแนะแก่ครูในการใช้สื่อประสมในการเรียนการสอน

ในการนำสื่อประสมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น สุนันท์ สังข์อ่อง (2526: 15) กล่าวว่าครูควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1 ครูควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อประสมในแต่ละครั้งและใช้สื่อผสมให้เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์การเรียนรู้

2. กำหนดให้นักเรียนฝึกทักษะอะไรบ้างขณะใช้สื่อประสมในการเรียนการสอนนั้น เช่นให้นักเรียนจดบันทึก หรือทำแบบฝึกหัด

3. ติดตามผลการใช้สื่อประสม โดยอภิปรายร่วมกับนักเรียนถึงความรู้และความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้สื่อประสมนั้นไปแล้ว

หลักในการเลือกใช้สื่อประสม ในการพิจารณาเลือกใช้สื่อผสมในแต่ละครั้ง สุนันท์ สังข์อ่อง (2536 : 15) กล่าวว่า ครูควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อแต่ละชนิดในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความเหมาะสมของสื่อที่ใช้ใช้นั้นเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสอนหรือไม่

2. ความถูกต้อง สื่อที่จะใช้ช่วยให้นักเรียนได้ข้อสรุปที่ถูกต้องหรือไม่

3. ความเข้าใจ สื่อที่ใช้ใช้นั้นช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียนหรือไม่

4. ประสบการณ์ที่ได้รับ สื่อที่ใช้ใช้นั้นช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่เด็กหรือไม่

5. เหมาะสมกับวัย ระดับความยากง่ายของเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในสื่อชนิดนั้น ๆ เหมาะกับระดับความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนหรือไม่

6. เทียงตรงในเนื้อหา สิ่งนั้นช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่ถูกต้องหรือไม่
7. ใช้การได้ดีถ้าจะนำสื่อประสมนั้นมาใช้ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้ดีหรือไม่
8. คຸ້มค้กบเวลา ผลที่ได้จะคຸ້มค้กบเวลา งบประมาณ และการจัดการเตรียมสื่อ่นั้นหรือไม่
9. ตรงกับความต้องการ สื่อ่นั้นช่วยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมตามที่ครูต้องการหรือไม่ ช่วงเวลาความสนใจ สื่อ่นั้นช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในช่วงเวลานานพอสมควรหรือไม่

2. การเขียนภาพระบายสี

2.1 ความหมายของการเขียนภาพระบายสี

การเขียนภาพระบายสี เป็นงานจิตรกรรม ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของงานศิลปกรรม ประเภททัศนศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่รับรู้ด้วยสุนทรียรสด้วยประสาทตา นักศิลปศึกษาและศิลปินของไทยได้อธิบายความหมายของคำว่า จิตรกรรม และการเขียนภาพระบายสี ไว้ดังนี้

ชวลิต ดาบแก้ว และสุดาวดี เหมทานนท์ (2525 : 136) อธิบายว่า การเขียนภาพระบายสี คือ การขีด เขียน ขูด และระบายด้วยวัสดุต่าง ๆ ลงบนกระดาษ ผ้า ไม้

สุชาติ เกาทอง (2536 : 99) อธิบายว่า เทคนิคทางจิตรกรรม คือ การเขียนภาพระบายสีต่าง ๆ ทั้งการใช้สีแบบเดียว (Monochrome) และการใช้สีหลายสี (Polychrome) สีที่นิยมใช้ ได้แก่ สีน้ำมัน สีน้ำ สีฝุ่น สีเกรยอง และสีเทียน พื้นผิวของระนาบรองรับสำหรับเขียนจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของสีที่จะถ่ายทอดลงไป

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ (2528 : 11-12) เขียนถึงจิตรกรรมและวาดเขียน (Painting and Drawing) ไว้ดังนี้ จิตรกรรม (Painting) คือ การเขียนภาพและระบายสีต่าง ๆ หลาย ๆ สี สีที่นิยมใช้ได้แก่ สีน้ำมัน สีน้ำ สีฝุ่น สีเกรยอง และสีพลาสติก พื้นผิวสำหรับใช้เขียนนั้นจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของสี ถ้าเป็นสีน้ำนิยมใช้เขียนบนพื้นผิวของกระดาษที่มีความหนาและมีผิวค่อนข้างหยาบ สีน้ำมันนิยมเขียนบนผิวไม้ที่ขึงกับกรอบ เป็นต้น

ส่วนการวาดเขียน (Drawing) นั้นเป็นการเขียนภาพสีเดียว เช่น การวาดภาพที่ใช้เส้นและแรเงาด้วยสีเดียว ทั้งจิตรกรรมและการวาดเขียน มีความสัมพันธ์กัน ศิลปินบางคนอาจจะเขียนและร่างภาพขึ้นมาก่อนแล้วจึงลงสีหลาย ๆ สีภายหลัง หรือศิลปินบางคนอาจจะเขียนระบายสีโดยไม่ร่างก็ได้ ทั้งนี้ แล้วแต่ความถนัดและแนวคิดในการแสดงออกของศิลปินแต่ละคน

เลิศ อานันท์นะ (2541 : 389) การเขียนภาพระบายสี ประกอบด้วยงาน 2 ลักษณะ ซึ่งอาจแสดงออกร่วมกันหรือแยกออกเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ดังนี้

1. การเขียนภาพ หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่ใช้เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น ปากกา ดินสอ ชอล์ก ถ่านหรือ พู่กัน เป็นต้น ชูชืด เขียน ลาก แรเงา ลงบนแผ่นกระดาษหรือวัสดุพื้นราบ เพื่อให้เกิดเป็นรูปภาพตามที่เราต้องการ

2. การระบายสี หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่ใช้เครื่องเขียน เช่น พู่กัน แปรง นิ้วมือ หรือเครื่องมืออื่น ๆ เพื่อใช้ทา ระบาย หยด สดัดหรือละเลง ให้เกิดรูปภาพที่มีสีสันและความงามซึ่งแตกต่างไปจากผลงานประเภทลายเส้น ในการระบายสีนี้อาจเลือกใช้เพียงสีเดียวหรือหลายสีก็ได้

กล่าวโดยสรุป การเขียนภาพระบายสี หมายถึง งานจิตรกรรมซึ่งเป็นศิลปกรรมแขนงหนึ่งในงานทัศนศิลป์ เป็นศิลปกรรมที่ใช้สีเป็นสื่อสำคัญที่สุดในการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึก ความนึกคิด ถ่ายทอดลงบนพื้นระนาบ 2 มิติ นำเสนอในรูปแบบใดก็ได้ตามแต่ผู้สร้างสรรค์ถนัด ซึ่งสีอาจเป็นสีเอกรงค์หรือพหุรงค์ โดยเขียนภาพลงบนกระดาษ ผ้า หรือไม้ เป็นต้น

2.2 หลักการเขียนภาพระบายสี

การเขียนภาพระบายสี เป็นงานที่ต้องทำอย่างเป็นขั้นตอนเริ่มจาก การเตรียมอุปกรณ์ในการเขียนภาพ เริ่มจากการเตรียมกระดาษตามที่ต้องการ โดยทั่วไปในระดับประถมศึกษา มักจะใช้สมุดวาดเขียนเล่มเล็กหรือเล่มใหญ่ที่มีขายอยู่ทั่วไป จึงไม่ต้องใช้ไม้กระดานรองเขียน การเขียนภาพควรใช้ดินสอเกรดอ่อน เช่น 2B, 4B ร่างภาพเสียก่อน การจัดองค์ประกอบภาพเป็นการนำองค์ประกอบศิลป์มาจัดวางโดยใช้หลักแห่งศิลปะหรือการจัดองค์ประกอบศิลป์นั่นเอง การจัดภาพกับหน้ากระดาษเป็นสิ่งสำคัญมากกับการจัดภาพ ภาพที่วาดจะต้องไม่ใหญ่จนล้นกระดาษ หรือภาพเล็กกว่ากระดาษมากจนทำให้มีพื้นที่ว่างมากจนเกินไป นอกจากนั้นควรวางแผนการวางแนวของภาพให้เหมาะกับภาพ ภาพที่วาดควรวางกระดาษในแนวตั้งหรือแนวนอน จึงจะเหมาะสมขึ้นอยู่กับวัตถุที่อยู่ในภาพ

2.2.1 ชนิดของการจัดภาพ นงนารถ เมินทุกข์ (2534 : 47) แบ่งชนิดของการจัดภาพไว้ดังนี้

- 1) การจัดในลักษณะรูปสามเหลี่ยม (Triangular)
- 2) การจัดแบบตั้งฉาก (Dominance)
- 3) การจัดแบบระดับ (Transition)
- 4) การจัดแบบนำสายตา (Convergence)
- 5) การจัดแบบรัศมี (Radiation)
- 6) การจัดแบบวงกลม (Circle)

7) การจัดแบบลักษณะแบบซ้ำ ๆ กัน (Repetition)

2.2.2 ประเภทของภาพเขียน

ภาพเขียนแบ่งประเภทตามเนื้อหาของภาพได้ 6 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1) ภาพหุ่นนิ่ง หมายถึง การนำสิ่งใด ๆ มาจัดวางในสถานที่ที่มีแสงเงาได้ชัดเจน เพื่อเป็นต้นแบบในการเลือกมุมมองของหุ่น

2) ภาพคน ภาพคนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ภาพคนครึ่งตัว (Portrait) และภาพคนเต็มตัว (Figure) ส่วนประกอบต่าง ๆ ของคน เช่น หู ตา จมูก ใบบน เป็นต้น

3) ภาพสัตว์ การวาดภาพสัตว์โดยอาศัยการร่างภาพจากรูปทรงเรขาคณิต จะทำให้วาดได้ง่ายขึ้น ความงามของสัตว์จะอยู่ที่ลีลาการเคลื่อนไหว สัดส่วน กล้ามเนื้อ แวดตา และขน ฉะนั้น การฝึกวาดภาพสัตว์จะต้องรู้จักสังเกตความงามเหล่านี้

4) ภาพทิวทัศน์ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ภาพทิวทัศน์บก (Landscape) ภาพทิวทัศน์ทะเล (Seascape) และภาพทิวทัศน์สิ่งก่อสร้าง (Structural Scape)

(1) ภาพทิวทัศน์บก (Landscape) คือ การเขียนภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่บนบก เช่น ภูเขา ต้นไม้ ลำธาร น้ำตก คน สัตว์ ฟุ้งชน ตลาด เป็นต้น

(2) ภาพทิวทัศน์ทะเล (Seascape) คือ การเขียนภาพทะเลแสดงพื้นน้ำ ลำธาร เกลียวคลื่น โขดหิน หาดทราย ท้องฟ้า เมฆหมอก เป็นต้น

(3) ภาพทิวทัศน์สิ่งก่อสร้าง (Structural Scape) คือ การเขียนภาพสิ่งก่อสร้าง และบริเวณ เช่น โบสถ์ วิหาร ชุม อาคารบ้านเรือน ปราสาทราชวัง เป็นต้น

สิ่งสำคัญในการเขียนภาพทิวทัศน์ คือ การแสดงระยะใกล้ไกล และบรรยากาศของเวลา ภาพเขียนที่เกี่ยวข้องกับภาพทิวทัศน์ คือ เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ ในภาพทิวทัศน์ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ต้นไม้ ต้นหญ้านกบินในอากาศก็จัดอยู่ในประเภทภาพทิวทัศน์ การเขียนแสดงระยะต้องอาศัยหลักทัศนียภาพ

(5) ภาพการ์ตูน หมายถึง ภาพวาดในลักษณะง่าย ๆ บิดเบี้ยวโย้เย้ ในลักษณะไม่เหมือนภาพในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งมีลักษณะเลียนแบบจากธรรมชาติ รูปทรงเรขาคณิตหรือรูปทรงอิสระที่ลดตัดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้สื่อความหมายแทนตัวหนังสือ เป็นผู้แสดงแทนในการพูดหรือแสดงออกต่าง ๆ

(6) ภาพอื่น ๆ เช่น ภาพจากจินตนาการ เพิ่มลดตัดทอนรูปร่างรูปทรงตามความต้องการ ภาพเขียนบนภาชนะ ภาพเขียนบนร่างกายคน เป็นต้น

หลักในการเขียนภาพระบายสีนั้นพอสรุปได้ว่าเป็นการ ชิด เขียน วาดลงไปในพื้นรอง เช่น กระดาษ ผ้าหรือไม้ เป็นต้นแล้วระบายสี สีที่ใช้ได้แก่ สีน้ำ สีน้ำมัน สีฝุ่น สีชอล์ก

เป็นต้นและวัสดุที่นำมาใช้ในการเขียนภาพระบายสีนั้น มี 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ สีจากดิน หิน ดอกไม้ และประเภทที่สังเคราะห์ขึ้น ได้แก่ แผ่นกระดาษรองกระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ พู่กัน สี

2.3 การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพระบายสี

วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพระบายสี ครูจำเป็นต้องเข้าใจคุณลักษณะของวัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์แต่ละชนิดนั้น ต้องมีความเหมาะสมกับการเขียนภาพระบายสีในลักษณะที่ต่างกัน การรู้จักเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการฝึกหัดนักเรียน ย่อมช่วยให้คุณภาพของงานเป็นไปตามเป้าหมาย

วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพระบายสีแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทธรรมชาติ และประเภทสังเคราะห์

วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพระบายสีประเภทธรรมชาติ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์จากธรรมชาติ ที่มนุษย์ใช้ในการเขียนภาพ การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในธรรมชาติ ต้องอาศัยความฉลาดของผู้สร้างสรรค์งานศิลปะเอง ผู้ฝึกหัดวาดภาพควรค้นคว้าทดลองด้วยตนเอง วัสดุและเครื่องมือการเขียนภาพในธรรมชาติที่พบ ได้แก่ สีจากดิน หิน ดอกไม้ ใบไม้ เลือดสัตว์ชนิดต่าง ๆ ขนนก ดินเหนียว กิ่งไม้ กิ่งข่อย เปลือกหมาก นิ้วมือ ฯลฯ ใช้จุ่มสี วาดแทนดินสอ ปากกา หรือพู่กัน เป็นต้น

วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพระบายสีประเภทสังเคราะห์ หมายถึง สิ่งที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์ขึ้น โดยดัดแปลงจากธรรมชาติ เพื่อความสะดวกในการนำมาใช้ในการเขียนภาพ ได้แก่

2.3.1 แผ่นสำหรับรองเขียนภาพหรือกระดาษรองเขียน

2.3.2 กระดาษวาดเขียน เช่น กระดาษ 100 ปอนด์ 80 ปอนด์ 60 ปอนด์

2.3.3 ขาหยั่งสำหรับเขียนภาพ มี 2 ชนิด คือขาหยั่งชนิดใช้ภายในสถานที่และขาหยั่งชนิดใช้ภายนอกสถานที่ ทำด้วยไม้รูปแบบคล้ายขาหยั่งตั้งกล้องถ่ายรูป สามารถปรับหรือพับให้มีขนาดเล็กได้

2.3.4 ยางลบ จะต้องเลือกยางลบคุณภาพดี ลบสะอาด ไม่กัดเนื้อกระดาษ ควรใช้ยางลบชนิดอ่อนมีเนื้อสีขาว

วัสดุเสริม เช่น เศษผ้าสำหรับปิดผงยางลบ ที่หนีบกระดาษสำหรับรวบรวมกระดาษไว้บนแผ่นรองวาด ป้องกันไม่ให้กระดาษปลิว ผ้ากันเปื้อน มีดเหลาดินสอ แก้วน้ำสำหรับใส่น้ำไว้ผสมสี ขันน้ำสำหรับตักน้ำไว้ล้างพู่กัน ถังขยะสำหรับรองผงดินสอ

ภาชนะใส่สี ได้แก่ จานสีที่มีลักษณะเป็นถาดมีช่องใส่สีเป็นช่องวงกลมข้างเป็นสี่เหลี่ยมข้าง มีไว้สำหรับผสมสี พื้นจานควรเป็นสีขาว เพื่อจะได้มองเห็นสีได้ชัดเจน จานสีควรมี

ขนาดใหญ่พอสมควรเพื่อจะได้ผสมได้หลายสี ทั้งนี้ ควรเลือกงานสีที่เหมาะสมกับชนิดของสี และระดับชั้นของผู้เรียน

2.3.5 พู่กันใช้สำหรับระบายสี มีให้เลือกหลายขนาด ตั้งแต่เบอร์ 0-28 ค้ำพู่กันมี 2 ลักษณะ คือ ค้ำยาว และค้ำสั้น ค้ำพู่กันทำด้วยพลาสติกหรือไม้ ขนพู่กันทำด้วยขนสัตว์ เช่นทำจากขนหางม้า หางวัว เป็นต้น บางยี่ห้อขนพู่กันทำด้วยใยสังเคราะห์ ปลายขนอุ่มสีได้ดีมาก สปริงตัวได้ดี รูปหัวพู่กันมีหลายลักษณะ ได้แก่ชนิดหัวแบนขนสั้น ชนิดหัวแบน ชนิดหัวกลม ชนิดหัวฟิลเบิร์ต (มีรูปทรงเป็นพุ่ม) ชนิดหัวรูปพัด ปลายกรักษาขนพู่กัน ทำจากนิเกิล ใช้สวมปลายพู่กันไว้ไม่ให้ขึ้นสนิม

2.3.6 สี มี 2 ชนิด คือ ได้แก่

- 1) สีชนิดแห้ง ได้แก่ ดินสอดำ ดินสอดสี ถ่าน สีพาสเทล ปากกา
- 2) สีชนิดเปียก ได้แก่ สีหมึก สีน้ำ และดินสอสีระบายน้ำ สีโปสเตอร์ สีน้ำมัน สีน้ำพลาสติก สีฝุ่น เป็นต้น

สุชาติ เกาทอง (2536 : 103) อธิบายว่า แต่เดิมนิยมใช้ไขแดงกับผงสีฝุ่นผสมกัน ก่อนผสมจะต้องบดเนื้อสีฝุ่นให้ละเอียดดี แต่ภายหลังได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้กาวแทนหรือใช้ไขแดงผสมร่วมกับน้ำมันก็มี เมื่อผสมแล้วจะมีลักษณะคล้ายน้ำมัน เช่น ต้องมีการลงสีพื้นรองรับให้เรียบร้อยก่อน และจะเขียนบนผ้าใบและไม้ หรือวัสดุอื่น ๆ ก็ได้

มานิช กงกะนันท์ (2538: 106) กล่าวว่า ธรรมชาติของสี สีเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมนุษย์รับรู้ได้ทางตา เช่น สีของรุ้งกินน้ำ สีของท้องทะเล ท้องฟ้า ใบไม้ ดอกไม้ สีของอาหาร และเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

สีมีสภาวะตามธรรมชาติอยู่ 3 ประการ คือ

1. สภาวะที่แสดงสี เช่น สีเหลือง สีแดง สีน้ำเงิน ฯลฯ ซึ่งจะอยู่ด้วยตัวเองไม่ได้อาศัยทัศนธาตุอย่างไรอย่างหนึ่งจึงจะแสดงตัวออกมา
2. สภาวะที่เป็นเนื้อสี หรือสารสี ได้แก่วัตถุที่แสดงสีหรือมีสีอยู่ในตัว สามารถใช้ระบาย ทา เขียน หรือย้อมวัสดุต่างๆให้มีสีต่าง ๆ ได้ เช่น ดิน หิน แร่ธาตุต่าง ๆ สัตว์และพืช หรือสารผสมด้วยกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์
3. สภาวะที่เป็นแสง คือ เป็นแสงสี เช่น รุ้งกินน้ำ แดงสีเหล่านี้คือสภาวะของสีที่เป็นแสงสี

2.4 การระบายสี

ในการทำงานสร้างสรรค์ศิลปะนั้น สีเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ภาพเขียนมีความสวยงาม และเป็นสื่อที่ใช้แสดงออกต่างกัน

2.4.1 ความหมายของสี พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 840) ให้ความหมายของสีว่า น. ลักษณะของแสงสว่างปรากฏแก่ตาให้เห็นเป็นสี ขาว ดำ แดง เขียว เป็นต้น เช่น สีวาดภาพ สีทาบ้าน

จากคำนิยามนี้ทำให้เราเข้าใจว่า สีมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ สีที่เกิดจากแสงโดยตรงและสีที่ไม่ได้เกิดจากแสงโดยตรง

สีเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอย่างหนึ่ง ผู้ที่มีสายตาดปกติเท่านั้นจึงจะมองเห็นสีได้ถูกต้องว่าสีที่เห็นนั้นเป็นสีอะไร สีที่เราเห็นนั้นแยกแยะออกมานับว่ามีเป็นร้อยเป็นพัน สียากที่จะตั้งชื่อได้ครบถ้วน สีมี 2 ประเภท คือ สีที่อยู่ในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และสีที่มนุษย์สังเคราะห์ขึ้น นักวิทยาศาสตร์จะเป็นผู้คิดค้นผลิตขึ้นมา ส่วนศิลปินและนักออกแบบจะเป็นผู้ที่นำสีเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความงามในผลงานของตนเอง ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะแต่ละคนจะมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของสี และมีทักษะและเทคนิคในการใช้สีแตกต่างกันไป

2.4.2 คุณสมบัติของสี

สีเป็นองค์ประกอบศิลปะอย่างหนึ่งที่มีคุณสมบัติเฉพาะที่แตกต่างไปจากองค์ประกอบอื่น ๆ ดังนี้

1) สีแต่ละสีให้ความรู้สึกต่างกัน สีมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ นักจิตวิทยาได้ศึกษาเรื่องนี้แล้ว สรุปว่า สีอ่อนจะให้ความรู้สึกเบา และรู้สึกกว้างใหญ่กว่าสีมืดหรือสีเข้มและให้ความรู้สึกสะอาดมากกว่าสีมืด สีแต่ละสีให้ความรู้สึกแตกต่างกัน เช่น

สีแดง	รุนแรง ตื่นเต้น ดึงดูดความสนใจ
สีเหลือง	เบิกบาน สว่างสดใส
สีน้ำเงิน	สงบ ขรึม มั่นคง อ่างว้าง เยียบ
สีเขียว	ร่มรื่น มีชีวิตชีวา
สีส้ม	โดดเด่น กระวนกระวาย
สีม่วง	สงบ ภาควุฒิ สีม่วงอ่อนจะให้ความรู้สึกซึมเศร้า เหงา ลึกลับ
สีขาว	สะอาด บริสุทธิ์ จืด
สีดำ	มืด ลึกลับ เศร้า น่ากลัว
สีเทา	เรียบร้อย แก่ชรา
สีชมพู	สดชื่น อ่อนหวาน นุ่มนวล

สีฟ้า สว่าง สะอาด สดใส

2) ในการนำสีมาผสมกันนั้น สีแต่ละสีผสมกันได้ (โกสุม สายใจ 2536:49) ได้อธิบายว่าการนำสี 2 สีมาผสมกันจะได้สีที่สาม สีที่เกิดจากการผสมกันของแม่สี 3 สี (แดง เหลือง น้ำเงิน) มี 3 สี ได้แก่ สีม่วง สีส้ม สีเขียว และสีที่เกิดขึ้นจากการผสมกันของแม่สีชั้นที่ 2 มี 6 สี ได้แก่ สีแดงส้ม สีเหลืองส้ม สีเขียวเหลือง สีเขียวน้ำเงิน สีม่วงแดง สีม่วงน้ำเงิน ทั้ง 12 สีนี้ อยู่ในวงจรสี สีที่อยู่นอกวงจรสี ได้แก่ สีดำ สีขาว และสีทอง

3) สีแต่ละสีทำให้เกิดค่าน้ำหนักต่างกันไปได้ การทำให้สีอ่อนลง (Tint) มีวิธีการคือ ผสมสีแท้เข้ากับสีขาวจะทำให้สีค่อนวนวลน้ำหนักสีลดลง เรียกว่า สีนวลการทำให้สีเข้มขึ้น (Shade) มีวิธีการคือ ผสม สีแท้เข้ากับสีดำ จะทำให้สีมีดทึบตัน มีค่าน้ำหนักมากขึ้น ให้ความรู้สึกกลับ

การทำให้สีหม่น มี 2 วิธี ได้แก่ การผสมสีแท้กับสีตรงข้ามในวงจรสี (Breaking Color) เช่น สีแดงผสมกับสีเขียว สีแดงจะหม่นลง สีม่วงผสมกับสีเหลือง สีม่วงจะหม่นลง อีกวิธีหนึ่งคือ การผสมสีแท้กับสีเทา (Nutrel) จะทำให้สีกลมกลืนกัน และแฝงไว้ด้วยพลังอย่างเงียบ ๆ เช่นสีแดงผสมกับสีเทาจะเป็นสีแดงอมเทา

4) การใช้สีหากใช้เพียงสีเดียว (Monochrome) และใช้วิธีการทำให้เกิดค่าน้ำหนักต่าง ๆ กันก็จะทำให้ภาพเกิดระยะชั้นได้ หากใช้สีหลายสี ก็มักจะใช้วิธีการทำให้เกิดค่าน้ำหนักทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าวผสมกัน โดยใช้สีแท้ระบายเป็นระยะหน้า ใช้สีคล้ำระบายเป็นระยะหลัง ใช้สีนวลในส่วนที่ถูกแสงและใช้สีหม่นระบายส่วนที่เป็นเงา

ในการนำสีมาใช้นั้นคุณสมบัติของสีพอสรุปได้ว่า สีเป็นองค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีคุณสมบัติเฉพาะที่แตกต่างไปจากองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งสีแต่ละสีให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน สีแต่ละสีผสมกันได้ สีแต่ละสีมีน้ำหนักที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำให้สีเข้มขึ้นหรืออ่อนลง ซึ่งในการนำไปใช้นั้นแล้วแต่ลักษณะของงานและตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล

2.4.3 การประสานกันของสี

การประสานกันของสีมีหลายลักษณะ เช่น การประสานด้วยค่าน้ำหนักของสีสีเดียว การใช้สีตัดกัน การใช้วรรณะสี และการประสานกันของสีตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้ปฏิบัติงานศิลปะ

1) การใช้ค่าน้ำหนักของสีสีเดียว โดยการผสมสีขาวกับสีแท้ให้ค่าน้ำหนักลดลง และการผสมสีดำให้ค่าน้ำหนักมากขึ้น จะทำให้เกิดมิติความตื้นลึกในภาพ เช่นการผสมสีดำ

ในสีใด ๆ ทำให้ค่าน้ำหนักของสีนั้น ลดลง ความสดใสหรือความเข้ม (Intensity) ของสีนั้นก็ลดลง ด้วย

2) การใช้สีตัดกัน ในปริมาณต่าง ๆ เช่น การใช้สีคู่ตรงข้ามในปริมาณเท่ากัน จะทำให้สีตัดกันอย่างรุนแรง ทำให้ภาพดูแข็งกระด้าง ขัดแย้ง รุนแรง ก้าวร้าว

การใช้สีคู่ตรงข้ามในปริมาณต่างกัน ทำให้ภาพดูไม่แข็งกระด้าง ดูนุ่มนวลขึ้นได้ เช่น การใช้สีเขียวกับสีแดงให้มีความกลมกลืนกัน โดยนำสีแดงผสมกับสีกลางในวงจรสีและสีเขียวผสมกับสีกลางในวงจรสี สีกลางระหว่างสีแดงกับสีเขียว คือ สีเหลือง และใช้สีใกล้เคียงของสีแดง และสีเขียวประสานความกลมกลืนด้วย สีใกล้เคียงในวงจรสี ได้แก่ สีส้ม สีส้มเหลือง สีเหลือง สีเขียวเหลือง

3) การใช้วรรณะสี สีที่มีประกายไปทางสีแดง เรียกว่า สีวรรณะร้อนหรือสีอุ่น (Warm Tone) ได้แก่สีส้มเหลือง ส้ม ส้มแดง แดง

สีที่มีประกายไปทางสีน้ำเงิน เรียกว่า สีวรรณะเย็น (Cool Tone) ได้แก่สีเขียวอ่อน เขียว เขียวน้ำเงิน น้ำเงิน ม่วงน้ำเงิน ส่วนสีม่วง และสีเหลือง เป็นสีกลางอยู่ได้ทั้ง 2 วรรณะ การประสานกันของสีในภาพสามารถทำได้หลายลักษณะ เช่น การใช้สีใกล้เคียง อาทิ แดง ส้มแดง ส้ม ส้มเหลือง การใช้สีส่วนรวม อาทิ ใช้สีส่วนรวมเป็นสีเขียวเหลืองมีสีอื่นปนอยู่ในภาพเล็กน้อย ภาพมีสีเขียวเป็นจุดเด่นท่ามกลางสีร้อน ภาพที่มีสีร้อนเป็นจุดเด่น ท่ามกลางสีเขียว

ดังนั้นการประสานกันของสีพอสรุปได้ว่าสีมีการประสานกันหลายลักษณะ เช่น การประสานด้วยค่าน้ำหนักของสีสีเขียว การใช้สีตัดกัน การใช้วรรณะสี และการประสานกันของสีตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้ปฏิบัติงานศิลปะ

2.4.4 เทคนิคการระบายสี

การระบายสีเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในงานเขียนภาพและงานออกแบบ เพราะสีเป็นสิ่งที่บ่งบอกอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ที่จะเป็นสื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้เทคนิคการระบายสี นอกจากจะใช้พู่กันเป็นแล้ว ก็สามารถใช้วัสดุอื่น ๆ ได้อีกมากมายขึ้นอยู่กับความคิดค้นของผู้สร้างสรรค์ เช่น ใช้มือลูบสี ใช้พู่กันลมพ่นสี การเทสี ราดสี เช็ดสี สกัดสี ใช้ปลายไม้ไผ่ทาบให้แตกคล้ายพู่กันจุ่มสีระบายแทนพู่กัน การพิมพ์สีออกจากเครื่องพิมพ์แบบพ่นหมึก เป็นต้น

การระบายสีส่วนใหญ่มี 2 ลักษณะ คือ

1) การระบายสีเรียบ จะให้ความรู้สึกประณีตเรียบร้อย และจะต้องใช้เวลาเกลี่ยสีนาน แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความชำนาญของแต่ละบุคคล การระบายสีเรียบ อาจระบายให้มีขอบเขตของภาพ (ขอบคม)

ก็ได้ หรือระบบเกลี่ยสีแต่ละสีให้เข้ากันในขณะที่สียังไม่แห้ง โดยไม่มีขอบเขตของภาพได้ (ไม่มีขอบคม)

2) การระบายสีแสดงพื้นผิว จะเป็นการระบายที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับการระบายสีเรียบ วิธีการระบายให้เกิดพื้นผิว เช่น ใช้พู่กัน แปรงทาสี เกรียงผสมสี แด้มสีแล้วป้ายแปะจุดทิ้งไว้ให้

เป็นร่องรอยโดยไม่เกลี่ยแต่ละสีให้เรียบ การระบายสีแสดงพื้นผิวยังมีเทคนิคอื่นๆอีกมากมาย แต่ละเทคนิคขึ้นนับได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรา อิงคนินันท์ (2543 : 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อประสมในการสอนของครูระดับประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

3.1 ครูจัดหาสื่อประสมที่ใช้ในการสอนโดยวิธีให้นักเรียนหาวัสดุในท้องถิ่นมาแล้วให้นักเรียนช่วยกันผลิต ซึ่งวัสดุที่ใช้เป็นวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น เศษวัสดุราคาเยา เช่น กระดาษสี ใบบัวนำมาผลิตเป็นสื่อการสอน

3.2 ในการเตรียมสื่อประสม ในการสอนโดยใช้สื่อประสม นั้น ครูคำนึงถึงปัญหาความต้องการระดับสติปัญญา และความสามารถของนักเรียนเป็นเกณฑ์

3.3 ครูใช้สื่อประสมในการสอนในกลุ่มวิชาทักษะ กลุ่มสปช. กพอ. และสตน. ตามลำดับ

3.4 สื่อประสมที่ใช้ในการสอนที่ครูใช้มากที่สุดคือ กระดานดำ บัตรคำ แผนภูมิ หนังสือเรียน และเพลงประกอบบทเรียน

3.5 ปัญหาและอุปสรรคที่พบมาก คือ ขาดผู้ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อ และการใช้สื่อประสมในการสอน ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อ

3.6 ครูส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุงในสิ่งต่อไปนี้ ให้มีผู้แนะนำเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อประสมในการสอน ให้โอกาสครูในการเสนอความคิดเห็น และความต้องการในการใช้สื่อการสอน และผู้บริหารควรสนับสนุนด้านสื่อการสอนในท้องถิ่นรวมทั้งความรู้ในการเขียนตัวอักษรแบบต่างๆ มาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮิรามัทสึ (Hiramatsu, 1982 : 386 -A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การทำชุดการเรียนรายบุคคลแบบใช้สื่อประสมใช้กับนักเรียนวิทยาลัยชุมชนฟูตฮิลล์ (Foothill) ในประเทศญี่ปุ่น นักศึกษาเรียนโดยใช้ตำราเรียน เทปโทรทัศน์ เทปวิทยุ และเทปแม่เหล็ก ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นที่น่าสนใจ และการใช้ชุดการเรียนรายบุคคลแบบใช้สื่อประสม ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมการเรียน

บราวน์เลย์ (Brawley, 1975: 4280-A) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอบด้วยบทเรียนสื่อประสมกับการสอนแบบปกติในเด็กเรียนช้า กลุ่มทดลองใช้บทเรียนเมื่อประสมที่มีอุปกรณ์และสื่อการเรียน 12 ชุด กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ ปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนภาพพระบายสีโดยใช้สื่อผสมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยต่างประเทศและในประเทศที่เกี่ยวข้องสื่อประสมที่ผู้วิจัยศึกษา พบว่าการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสมนั้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเดิม และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาศิลปะ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องผลการใช้สื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวน 230 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 22 คน ชาย 12 คน หญิง 10 คน ของโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 10 แผน
- 2.2 แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน การเขียนภาพระบายสี จำนวน 20 ข้อ
- 2.3 แบบประเมินผลงาน 1 ชุด

วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการสอน การเขียนภาพระบายสี มีขั้นตอนดังนี้
  - 1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี
  - 1.2 กำหนดรายละเอียดของแผนประกอบไปด้วย ชื่อกิจกรรม ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา อุปกรณ์ วิธีดำเนินกิจกรรมและการประเมินผล
  - 1.3 เขียนแผนการจัดกิจกรรมจำนวน 10 แผน ได้แก่
    - 1) แผนการจัดกิจกรรมชุด เส้นชนิดต่างๆ
    - 2) แผนการจัดกิจกรรมชุด เส้นสร้างสรรค์
    - 3) แผนการจัดกิจกรรมชุด เส้นสายในธรรมชาติ
    - 4) แผนการจัดกิจกรรมชุด เส้นสายในธรรมชาติที่เคลื่อนไหว
    - 5) แผนการจัดกิจกรรมชุด รูปร่าง/รูปทรงในธรรมชาติที่เคลื่อนไหว
    - 6) แผนการจัดกิจกรรมชุด รูปร่าง รูปทรง เรขาคณิต
    - 7) แผนการจัดกิจกรรมชุด วาดภาพตามคำบอกเล่า เรื่องราวเหตุการณ์
    - 8) แผนการจัดกิจกรรมชุด ภาพนิทาน
    - 9) แผนการจัดกิจกรรมชุด ภาพวาดตัวเอง
    - 10) แผนการจัดกิจกรรมชุด การเขียนภาพที่เกี่ยวกับวิว ทิวทัศน์ หรือสิ่งแวดล้อม
  - 1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบดูความถูกต้องเหมาะสมโดยใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า และนำมาปรับปรุงแก้ไข
2. การสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนการสอนการเขียนภาพระบายสี จำนวน 20 ข้อและแบบประเมินผลงาน 1 ชุด โดยมีวิธีการดังนี้
  - 2.1 ศึกษาเอกสารและรูปแบบการทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนการสอน การเขียนภาพระบายสี
  - 2.2 สร้างแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ และแบบประเมินผลงาน 1 ชุด แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบดูความถูกต้องและเหมาะสม
  - 2.3 นำแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ
  - 2.4 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3. แบบประเมินผลงาน

3.1 ศึกษาเอกสารและรูปแบบประเมินผลงาน เพื่อมาประเมินผลงานเด็ก โดยครู และนักเรียนเป็นผู้ประเมิน

3.2 สร้างแบบประเมินผลงาน และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

3.3 นำแบบประเมินผลงานมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำแบบทดสอบเรื่องการเขียนภาพพระบายสีไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองสอน

4.2 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียนภาพพระบายสีมาทดลองสอนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน

4.3 ระยะเวลาในการทดลองใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง

4.4 นำแบบทดสอบไปสอบนักเรียนเพื่อวัดผลการเรียนด้านการเขียนภาพพระบายสีในกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

4.5 นำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์วิธีทางสถิติ

4.6 นำผลงานนักเรียนมาประเมิน ตามแบบประเมินผลงาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 หาค่าสถิติ ได้แก่

5.1.1 ค่าเฉลี่ย

5.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1.3 การทดสอบค่าที

5.2 วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการสอนโดยหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00

5.2.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบโดยการหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกได้เท่ากับ 0.46

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้สื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลการใช้สื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จำนวน 22 คน โดยการทดสอบก่อนเรียน แล้วจึงให้นักเรียนเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้ด้วย และให้นักเรียนปฏิบัติงาน ตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อนักเรียนได้เรียนครบทั้ง 10 แผนการเรียนรู้แล้ว ได้ทำการทดสอบหลังเรียนได้ผลดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แผนการสอนการใช้สื่อประสมการเขียนภาพระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (20)	คะแนนหลังเรียน (20)	ผลต่าง (D)	D ²
1	13	17	4	16
2	15	19	4	16
3	18	19	1	1
4	14	17	3	9
5	17	19	2	4
6	16	19	3	9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (20)	คะแนนหลังเรียน (20)	ผลต่าง (D)	D ²
7	13	17	4	16
8	13	16	3	9
9	12	15	3	9
10	15	18	3	9
11	18	19	1	1
12	16	19	3	9
13	14	17	3	9
14	15	17	2	4
15	15	18	3	9
16	10	14	4	16
17	11	15	4	16
18	13	16	3	9
19	14	16	2	4
20	10	13	3	9
21	11	15	4	16
22	17	19	2	4
รวม	310	374	64	203

จากตารางที่ 4.1 มีนักเรียนเข้าสอบ จำนวน 22 คน คะแนนทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนรวม 310 คะแนน คะแนนทดสอบหลังเรียนได้คะแนนรวม 374 คะแนน และมีผลรวมของผลต่างของคะแนนเท่ากับ 64 คะแนน

ผู้ศึกษาค้นคว้านำคะแนนจากตารางที่ 4.1 มาหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียนโดยใช้สื่อประสมการเขียนภาพระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงผลเปรียบเทียบพัฒนาการใช้สื่อประสมในการเรียนการสอนการเขียนภาพ
ระบายนี้อีกก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ทดสอบก่อนการทดลอง			ทดสอบหลังการทดลอง			t
N	X	S.D	N	X	S.D	
22	10.681	1.644	22	16.454	1.908	27.844*

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 10.681 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.644 ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 16.454 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.908 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองได้ค่า t เท่ากับ 27.844 ซึ่งค่า ที่หาได้มีค่า มากกว่า t ที่เปิดได้ในตารางที่จุดวิกฤตระดับ .05 มีค่า 2.080 จะพบว่าค่า t ที่หาได้มีค่ามากกว่า t ที่เปิดได้ในตาราง แสดงว่า ผลการใช้สื่อประสมในการเรียนการสอนการเขียนภาพระบายนี้อีก หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์จากแบบประเมินผลงาน การวาดภาพระบายนี้อีก พบว่า

จากจำนวนนักเรียน 22 คน มีจำนวนนักเรียน 12 คน ผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี จำนวนนักเรียน 8 คน ผ่านเกณฑ์ในระดับ พอใช้ และจำนวนนักเรียนอีก 2 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ ต้องแก้ไข

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลการใช้สื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาสื่อประสมในการสอนเขียนภาพพระบายสีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1.1.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนภาพพระบายสีของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้สื่อประสม

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 230 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) แผนการสอนสื่อประสมสอนเขียนภาพพระบายสี จำนวน 10 แผน
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นปรนัยจำนวน 20 ข้อ
- 3) แบบประเมินผลงานการเขียนภาพพระบายสี

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) นำแบบทดสอบเรื่องการเขียนภาพพระบายสีไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองสอน

- 2) นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียนภาพระบายสีมาทดลองสอนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน
- 3) ระยะเวลาในการทดลองใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมงรวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ถึง วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- 4) นำแบบทดสอบไปสอบนักเรียนเพื่อวัดผลการเรียนด้านการเขียนภาพระบายสีในกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง
- 5) นำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์วิธีทางสถิติ
- 6) ตรวจสอบประเมินผลงานการเขียนภาพระบายสีของนักเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

1.2.5 สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาสื่อประสมเพื่อสอนการเขียนภาพระบายสีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

- 1) คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ผลการประเมินผลงานการเขียนภาพระบายสีพบว่าจำนวนนักเรียน 12 คน ผ่านเกณฑ์ในระดับดี จำนวนนักเรียน 8 คน ผ่านเกณฑ์ในระดับ พอใช้ และจำนวนนักเรียน 2 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ต้องแก้ไข

2. อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อประสมในการเขียนภาพระบายสี มีคะแนนภาคความรู้ จากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากนักเรียนได้เรียนจากสื่อหลากหลายประเภท ซึ่งสื่อมีความเหมาะสมกับวัยและเนื้อหาที่สอนอีกทั้งนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติการวาดภาพ ด้วยตนเองจนเข้าใจ ในส่วนที่เป็นความรู้เรื่องการเขียนภาพระบายสี จึงทำให้ได้คะแนนภาคความรู้สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ในส่วนของภาคปฏิบัติ นักเรียนสามารถ วาดภาพได้ตรงตามเกณฑ์และวาดได้คุณภาพอยู่ในระดับที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากมีโอกาสเรียนรู้ จากสื่อหลากหลาย

ประเภท ที่มากกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ในกิจกรรมการวาดภาพระบายสี กิจกรรมที่จัดกระตุ้นให้เด็กใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์ จึงทำให้ภาพที่นักเรียนวาดอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูควรที่จะทำความเข้าใจกับแผนการจัดกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี เพื่อที่จะจัด ให้เหมาะสมกับการพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.1.2 ครูควรมีการดัดแปลงกิจกรรมและสื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเขียนภาพระบายสีให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน

3.1.3 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมและ สื่อ ประสม ในการจัดกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ

3.1.4 ควรนำกิจกรรมการเขียนภาพระบายสีที่หลากหลายมาให้เด็กทำ จะช่วยให้เด็กเกิดการค้นคิดและรู้จักประยุกต์การเขียนภาพระบายสีได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการให้ความรู้แก่ครูและผู้ปกครองในการเผยแพร่วิธีการจัดกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี สำหรับเด็กประถมศึกษา

3.2.2 ควรมีการศึกษาถึงผลการเขียนภาพระบายสีที่ช่วยพัฒนาเด็กประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ

3.2.3 ควรมีการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเขียนภาพระบายสีของเด็กประถมศึกษาในลักษณะที่มีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในระดับชั้นอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล เอื้อสุวรรณและนิตยา เอื้อสุวรรณ (2542) *แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน*
กรุงเทพมหานคร คอมแพคพรีนท์
- กิดานันท์ มลิทอง (2540) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
ขวัญใจ คงทรัพย์ (2525) “สื่อการสอนขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2521) *หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา*
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์
- จริยา เหนียนเฉลย (2540) *เทคโนโลยีทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอ เอส พรีนติ้งเฮาส์
มนตรี แยมกลีกร (2526) *การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน* กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วาสนา ชาวหา (2533) *สื่อการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร โอ เอส พรีนติ้งเฮาส์
- สุนันท์ สังข์อ่อน (2526) *สื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์
- เสาวนิตย์ กาญจนรัตน์ (2542) *ศิลปะสำหรับครูประถมศึกษา* นครศรีธรรมราช สถาบันราชภัฏ
นครศรีธรรมราช
- นิกอละ ระเด่นอาหมัด (2543) *ทฤษฎีจิตรกรรม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์
มะลิฉัตร เอื้ออานนท์ (2535) *กระบวนการเรียนการสอนทัศนศิลป์ในระดับประถมศึกษาสำหรับครู*
ยุคใหม่ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- กรมวิชาการ (2534) *คู่มือหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)*
กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- เลิศ อำนันทนะ (2541) “หลักการสอนศิลปะศึกษา” ใน *การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย*
หน่วยที่ 1-7 หน้า 273-444 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- มาโนช กงกะนันท์ (2538) *ศิลปะการออกแบบ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- ชื่อ** อาจารย์ วินิจ จำปา

สถานที่ทำงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โปรแกรมวิชา ศิลปกรรม
สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี 13180

วุฒิการศึกษา ศบ. ศิลปศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง

ประสบการณ์หรือความชำนาญ อาจารย์ 2 ระดับ 7 รับผิดชอบหัวหน้าโปรแกรม
วิชาศิลปกรรม
- ชื่อ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัลยา รัตนวิไล

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี 13180

วุฒิการศึกษา M.A. Educational Administration

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผศ. ระดับ 8 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตสถาบัน
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัด ปทุมธานี 13180
รับผิดชอบในการบริหารโรงเรียน
- ชื่อ** อาจารย์ พรวิมเพรา นิตรมร

สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ อำเภอลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 13180

วุฒิทางการศึกษา กศ.ม.เทคโนโลยีทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ อาจารย์ 2 ระดับ 7 รับผิดชอบโปรแกรมวิชา
เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ภาคผนวก ข

แผนการสอน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ไว้ดังนี้

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึกความประทับใจ ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. สังเกต รับรู้สิ่งที่อยู่รอบตัว ทัศนธาตุ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้วิธีการต่างๆ ตามความสนใจ
3. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์อย่างปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ
4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงาม
5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ผลงานทัศนศิลป์ของตนเอง และผู้อื่น
6. นำความรู้และวิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

1. รู้ความเป็นมาของสิ่งที่อยู่รอบตัวที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์
  2. สนใจงานทัศนศิลป์อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง**
1. มีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนภาพระบายสี
  2. ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ โดยใช้วิธีการเขียนภาพระบายสีได้
  3. รู้จักลักษณะ รูปร่าง รูปทรง เส้น สี ที่ปรากฏในธรรมชาติและในงานเขียนภาพระบายสี
  4. อธิบายความงามที่ปรากฏในธรรมชาติและ ความงามที่ปรากฏในงานเขียนภาพระบายสีได้
  5. รู้จักวัสดุ อุปกรณ์และเข้าใจวิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการเขียนภาพระบายสี

สาระการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนภาพระบายสี

1. ความหมาย
2. วัสดุ อุปกรณ์
3. เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ
4. เส้น
5. สี
6. รูปร่าง
7. รูปทรง
8. พัฒนาการทางศิลปะ

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของแผนประกอบไปด้วย ชื่อกิจกรรม ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา อุปกรณ์ วิธีดำเนินกิจกรรมและการประเมินผล โดยเขียนแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 10 แผน ได้แก่

1. การจัดกิจกรรมชุด เส้นชนิดต่างๆ
2. แผนการจัดกิจกรรมชุด เส้นสร้างสรรค์
3. แผนการจัดกิจกรรมชุด เส้นสายในธรรมชาติ
4. แผนการจัดกิจกรรมชุด เส้นสายในธรรมชาติที่เคลื่อนไหว
5. แผนการจัดกิจกรรมชุด รูปร่าง/รูปทรงในธรรมชาติที่เคลื่อนไหว
6. แผนการจัดกิจกรรมชุด รูปร่าง รูปทรง เรขาคณิต
7. แผนการจัดกิจกรรมชุด วาดภาพตามคำบอกเล่า เรื่องราวเหตุการณ์
8. แผนการจัดกิจกรรมชุด ภาพนิทาน
9. แผนการจัดกิจกรรมชุด ภาพวาดตัวเอง
10. แผนการจัดกิจกรรมชุด การเขียนภาพที่เกี่ยวกับวิว ทิวทัศน์ หรือสิ่งแวดล้อม

แผนการสอน :สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (เส้นชนิดต่าง ๆ)

หน่วยที่ 1 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 9 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

เส้นต่างๆ เป็นพื้นฐานของการวาดภาพ

2. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)

การวาดภาพธรรมชาติหรือสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเราเป็นการนำเอาเส้นชนิดต่าง ๆ เข้ามาสร้างให้เป็นภาพเป็นการรับรู้อย่างง่าย ๆ ต่อสิ่งที่เรามองเห็น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 นักเรียนสามารถลากเส้นต่างๆ ได้โดยการบังคับมือ
- 3.2 นักเรียนสามารถนำเส้นชนิดต่างๆมาสร้างเป็นภาพได้

4. สื่อการเรียนการสอน

- 4.1 สื่อต่างๆที่อยู่ในห้องเรียนเช่น รูปภาพ วัสดุทัศน/สไลด์
- 4.2 กระดาษ สีดินสอ สีไม้ สีชอล์ก สีเทียน

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

5.1 นักเรียนมองดูสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ขอบประตู หน้าต่าง ขอบกระดาน เป็นต้น

5.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ สิ่งของต่างๆ ที่อยู่ในห้องเรียนว่ามีอะไรบ้าง ที่ประกอบไปด้วย เส้นชนิดต่าง ๆ

5.3 นักเรียนดูวัสดุทัศนหรือสไลด์เกี่ยวกับการใช้เส้นในการเขียนภาพระบายสี โต๊ะ เก้าอี้ ขอบประตู หน้าต่าง ขอบกระดาน เหล่านั้น

5.4 ครูสาธิตการใช้วัสดุ/อุปกรณ์ในการเขียนภาพลายเส้นให้นักเรียนดู

5.5 นักเรียนลงมือปฏิบัติงานโดยการวาดภาพที่สังเกตที่เป็นเส้นในลักษณะต่าง ๆ จากการดูวัสดุทัศน สไลด์

5.6 ระบายสีตามต้องการ นำผลงานที่ได้มาอภิปรายให้เพื่อน ๆ ฟังพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ จากเพื่อน ๆ ในห้องเรียน

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 สังเกต

- 1) ความตั้งใจในการทำงาน
- 2) ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 3) ความมั่นใจในการแสดงออก

6.2 ตรวจผลงาน

- 1) การออกแบบ
- 2) ความสวยงาม
- 3) ความคิดสร้างสรรค์

แผนการสอน : สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (เส้นสร้างสรรค์)
หน่วยที่ 2 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 10 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

เส้นชนิดต่างๆ สร้างสรรค์งานศิลปะได้ตามจินตนาการ

2. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)

ลักษณะของเส้นและสร้างสรรค์ตามจินตนาการ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกลักษณะของเส้นชนิดต่างๆ ได้

3.1 มีทักษะในการสังเกตรับรู้เส้น

3.2 สร้างสรรค์งานศิลปะด้วยความคิดจินตนาการที่อิสระได้

4. สื่อการสอน

4.1 รูปแบบของเส้นชนิดต่างๆ รูปภาพจากหนังสือ จากของจริง

4.2 กระดาษ สี ชนิดต่างๆ

5. กิจกรรมการเรียนรู้

5.1 ครูนำแผ่นภาพของเส้นชนิดต่าง ๆ รูปภาพจากหนังสือ จากของจริงให้นักเรียนดู และถามนักเรียนถึงลักษณะของเส้นชนิดต่าง ๆ ที่พบเห็น ให้ผู้เรียนได้สังเกต จับต้อง จัดแสดง อภิปราย ประชุมถกเถียงปัญหา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญได้ เช่น การสังเกตนกที่จับอยู่บนต้นไม้ นอกห้องเรียนแล้วนำมาเป็นจุดสนใจเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องของนกต่อไปได้ กิ่งไม้ต่างๆ เป็นเรื่องของเส้น เป็นต้น

5.2 ให้นักเรียนนำเส้นชนิดต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ลงในสมุด โดยครูแนะนำวิธีการนำเส้นมาสร้างสรรค์ภาพและยกตัวอย่างให้รู้วิธีการทำ

5.3 นำผลงานที่ได้มาอธิบายและโชว์แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ จากเพื่อนและนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 สังเกต

6.1.1 ความตั้งใจในการทำงาน

6.1.2 ความมั่นใจในการแสดงออก

6.1.3 ความสวยงาม

6.2 ตรวจสอบผลงาน

6.2.1 การออกแบบ

6.2.2 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

แผนการสอน : สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (เส้นลายในธรรมชาติ)

หน่วยที่ 3 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 11 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติประกอบไปด้วยเส้นชนิดต่างๆ

2. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)

สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติประกอบไปด้วยเส้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 เพื่อฝึกการสังเกตแล้วสามารถสรุปเป็นภาพได้

3.2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนถ่ายทอดภาพจากธรรมชาติเป็นภาพที่เป็นผลงานทางศิลปะไว้

3.3 เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินและเห็นคุณค่าของงานศิลปะ

4. สื่อการสอน

4.1 รูปภาพเกี่ยวกับธรรมชาติ

4.2 ภาพจากสไลด์หรือจากวีดิทัศน์

4.3 กระดาษ สี ชนิดต่างๆ

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

5.1 ครูนำภาพเกี่ยวกับธรรมชาติให้นักเรียนดู และถามนักเรียนเกี่ยวกับเส้นชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภาพ

5.2 ครูบรรยายหลักการใช้เส้นชนิดต่างๆ พร้อมทั้งดูรูปภาพจากสไลด์หรือคู่วิดีโอทัศน์

5.3 ครูสาธิตการใช้วัสดุ/ อุปกรณ์ในการวาดภาพลายเส้นให้นักเรียนดู อาจใช้วิธีการพลิกภาพ ใช้วิธีถอดภาพออก ใช้วิธีเปิดปิดเป็นบางส่วน

5.4 ให้นักเรียนนำเส้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภาพ มาวาดโดยเขียนเป็นลักษณะของภาพเส้นแล้วระบายสีให้สวยงาม

5.5 นำผลงานที่ได้มาแสดงและอธิบายถึงวิธีการ ขั้นตอนการทำงานให้เพื่อนดู พร้อมทั้งให้เพื่อน ๆ ได้ชื่นชมและแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน

5.6 นำผลงานไปปรับปรุงแก้ไข

5.7 นักเรียนร่วมกันนำผลงานที่ได้ไปจัดป้ายนิเทศ

6. การจัดและการประเมินผล

6.1 สังเกต

6.1.1 ความตั้งใจในการทำงาน

6.1.2 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

6.1.3 ความมั่นใจในการแสดงออก

6.2 ตรวจสอบผลงาน

6.2.1 การออกแบบ

6.2.2 ความคิดสร้างสรรค์

6.2.3 ความสวยงาม

แผนการสอน : สารทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (เส้นสายในธรรมชาติที่เคลื่อนไหว)

หน่วยที่ 4 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 12 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สารสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

เขียนภาพจากรูปแบบตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ตามความคิดและจินตนาการ

2. สารการเรียนรู้ (เนื้อหา)

เขียนภาพตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เคลื่อนไหว

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 เขียนภาพเคลื่อนไหวจากรูปแบบตามธรรมชาติได้

3.2 ชื่นชมในความงามของธรรมชาติได้

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 รูปภาพธรรมชาติและสิ่งต่างๆของภาพตามความเคลื่อนไหว แผ่นสไลด์ วิดิทัศน์

4.2 กระดาษ สีชนิดต่างๆ เช่น สีชอล์ค สีไม้ สีเทียน

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

5.1 ครูนำรูปภาพเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ เช่น คนกำลังวิ่ง นกกำลังบิน ไบไม่ร่วงเป็นต้นให้นักเรียนดู พูดคุยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับภาพที่เห็น และตั้งประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับภาพเพื่อให้นักเรียนสนใจ

5.2 ให้นักเรียนดูวิดิทัศน์เกี่ยวกับภาพที่มีการเคลื่อนไหวของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

5.3 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงภาพที่เห็น ร่วมกันพูดคุยถึงสิ่งที่จะวาดให้เป็นรูปภาพต่าง ๆ

5.4 วาดภาพและลงสีตามแบบและจินตนาการที่กำหนดไว้

5.5 นำภาพที่ได้ร่วมอธิบายและแสดงหน้าห้องเรียน พร้อมทั้งร่วมกันอภิปรายถึงข้อดี ข้อบกพร่องของงาน และปรับปรุงแก้ไข

5.6 นำภาพที่ได้ร่วมกันกับเพื่อนๆจัดบอร์ด ป้ายนิเทศ

6. การวัดและประเมินผล

6.1 การทดสอบ

6.4 การประเมินจากกลุ่มเพื่อน

6.2 การทำกิจกรรมตามใบงาน

6.3 การตอบคำถามต่างๆ

แผนการสอน : สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (รูปร่าง/ รูปทรง)
หน่วยที่ 5 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 13 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

ลากเส้นให้เป็นรูปร่าง รูปทรงแบบต่างๆ

2. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)

สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติประกอบไปด้วย รูปร่าง /รูปทรง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 เขียนภาพแสดงรูปร่าง รูปทรงให้เป็นรูป แบบตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

3.2 สนุกสนานเพลิดเพลินในการแสดงออกได้อย่างอิสระ

4. สื่อการสอน

4.1 สื่อรูปภาพ รูปร่าง/ รูปทรงต่างๆ วัตถุทัศน

4.2 กระดาษ สีชนิดต่างๆ เช่นสีไม้ สีชอล์ก สีเทียน

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

5.1 ครูให้นักเรียนดูวัตถุทัศนเกี่ยวกับรูปร่าง/รูปทรงต่าง ๆ และให้นักเรียนร่วมปฏิบัติงานพร้อมกันกับภาพที่เห็น ซึ่งครูได้คอยแนะนำ เสริมขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำงานให้นักเรียนด้วย

5.2 นักเรียนปฏิบัติงานโดยการเขียนภาพจากรูปทรงที่ได้ดูจากวัตถุทัศน

5.3 นักเรียนนำผลงานของตน ไปแสดงหน้าชั้น และให้เพื่อนนักเรียนร่วมกันวิจารณ์

5.4 นักเรียนร่วมกันคัดเลือกภาพที่ดีและสวยงามติดบอร์ดหน้าห้อง

5.5 นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการวาดภาพไปใช้กับ การเรียนวิชาต่าง ๆ และใช้ในชีวิตประจำวัน

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 สังเกต

6.1.1 ความประณีต

6.1.2 ความตั้งใจในการทำงาน

6.1.3 ปฏิบัติงานตามขั้นตอน

6.1.4 การรับรู้สิ่งที่นำมาสร้างสรรค์ผลงาน

6.2 ตรวจสอบผลงาน

6.2.1 ความสวยงาม

6.2.2 การออกแบบ

แผนการสอน : สารทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเรียนภาพระบายสี (รูปทรงเรขาคณิต)

หน่วยที่ 6 เวลา 1 คาบ (ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 16 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สารสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

การเขียนภาพต่างๆ จากธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเป็นการเขียนภาพโดยเอา รูปทรงเรขาคณิต, มาเป็นต้นแบบ

2. สารการเรียนรู้ (เนื้อหา)

วาดภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยรูปทรงเรขาคณิต

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 เขียนภาพแสดง รูปทรงเรขาคณิต ให้เป็นรูปแบบตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

3.2 สนุกสนานเพลิดเพลินในการแสดงออกได้อย่างอิสระ

4. สื่อการสอน

4.1 รูปทรงเรขาคณิต รูปทรงต่างๆ เช่น วงกลม วงรี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ฟ้าฉาย วิดิทัศน์ สไลด์

4.2 กระดาษสีดินสอ สีไม้บอร์ด

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

5.1 ครูนำรูปทรงเรขาคณิตมาให้ให้นักเรียนดูและร่วมกันพูดคุยถึงวิธีการต่าง ๆ ในการวาด

5.2 ครูให้นักเรียนดูภาพต่างๆ ที่เกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิตรูปแบบต่าง ๆ ในวิดิทัศน์ และพูดคุย ซักถาม เกี่ยวกับวิธีการวาด

5.3 ครูนำรูปแบบจริงเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิตมาให้ให้นักเรียนดูและใช้ไฟฉายส่องและสรุปเรื่องแสงเงาให้นักเรียนดู

5.4 นักเรียนลงมือปฏิบัติงานวาดภาพ รูปทรงเรขาคณิต ลงสี แสง - เงา

5.5 นักเรียนนำผลงานของตนไปแสดงหน้าชั้นให้เพื่อนนักเรียนร่วมวิจารณ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

5.6 นักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานที่เด่นนำไปติดแสดงป้ายนิเทศของห้อง

5.7 นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจและทักษะการวาดภาพไปใช้ในการเรียนวิชาต่าง ๆ และใช้ในชีวิตประจำวัน

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกต

6.1.1 ความตั้งใจในการทำงาน

6.1.2 ความมั่นใจในการแสดงออก

6.1.3 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

6.2 ตรวจผลงาน

6.2.1 การออกแบบ

6.2.2 ความสวยงาม

6.2.3 ความคิดสร้างสรรค์

แผนการสอน : สารทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (วาดภาพตามคำบอกเล่า)
หน่วยที่ 7 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 17 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สารสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

เราสามารถวาดภาพตามคำบอกเล่าได้ ตามความคิดและจินตนาการ

2. สารการเรียนรู้ (เนื้อหา)

2.1 การเขียนภาพระบายสี คือ การแสดงออกทางศิลปะโดยการจำแนกเส้นตรง เส้นโค้ง หรือเส้นอื่นๆ มาประกอบเป็นภาพแล้วระบายสี

2.2 เรื่องเล่า คือ เรื่องที่พูดถึงเรื่องราวต่างๆ หรือเหตุการณ์ในชุมชน

2.3 วาดภาพตามคำบอกเล่า คือ การวาดภาพจากเรื่องเล่าหรือคำบอกเล่าได้ และแสดงออกได้ตามความคิดและจินตนาการของตนเอง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 เพื่อฝึกการฟังแล้วสามารถสรุปเป็นภาพได้

3.2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีจินตนาการ

3.3 เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 นิทานหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

4.2 วิกิทัศน์หรือสไลด์

4.3 กระดาษ สีเมจิก สีดินสอ สีชอล์ก สีเทียน

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

5.1 ครูเล่านิทานหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันให้นักเรียนพบเห็นอยู่เสมอ เช่น เรื่องการจราจร หรือความปลอดภัย

5.2 ในขณะที่เล่าอาจมีการฉายวิกิทัศน์ให้นักเรียนดู เพื่อสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน

5.3 แนะนำจุดมุ่งหมายหรือจุดที่สำคัญให้กับนักเรียนที่ชมหรือดูวิดีโอ

5.4 อาจมีการเล่าเรื่องย่อๆให้นักเรียนทราบเพื่อเป็นแนวทางในการชม

5.5 ให้นักเรียนวาดภาพ ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง

5.6 ระบายสีตามความต้องการ

5.7 นำผลงานไปอธิบายให้กลุ่มเพื่อน ๆ ฟัง ชี้ให้เห็นสิ่งที่แตกต่างว่าแตกต่างกัน
อย่างไรส่วนใดเป็นจุดสนใจ

5.8 ให้กลุ่มเพื่อนติชม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 สังเกตจากการฟังด้วยความตั้งใจ

6.2 สังเกตจากภาพที่วาด ที่สามารถสื่อความหมายได้ตามเนื้อเรื่องที่เล่า พัฒนาการ
วาด กิตรีเริ่มสร้างสรรค์

แผนการสอน: สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (เขียนภาพจากนิทาน)
หน่วยที่ 8 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 18 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

1. สาระสำคัญ

การบอกเล่าเรื่องราวช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้เรียนได้รับรู้ มีความคิดและมีจินตนาการ และสามารถวาดภาพจากเรื่องที่ฟังได้

2. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)

นิทาน คือ เรื่องราวต่างๆที่มีสาระสำคัญ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ซึ่งแสดงออกได้ตามความคิด และจินตนาการของตัวเองในการแสดงออก

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 ฝึกทักษะด้านความคิดและจินตนาการ
- 3.2 เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 3.3 เพื่อฝึกสายตาให้สัมพันธ์กับมือ

4. สื่อการสอน

- 4.1 หัวข้อเรื่องที่กำหนดให้ การใช้หุ่นประกอบการเล่านิทาน
- 4.2 วัสดุทัศน
- 4.3 กระดาษ ดินสอสี สีเมจิก สีชอล์ก สีเทียน

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

- 5.1 ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟังโดยบอกชื่อเรื่องด้วยและการบรรยายนั้นใช้หุ่นประกอบ แสดงบทบาทประกอบในขณะที่เล่านิทานไปด้วย
- 5.2 หลังจากที่ฟังนิทานเสร็จแล้วให้ดูวัสดุทัศนหรือวิดีโอ
- 5.3 ให้นักเรียนวาดภาพตามที่ครูเล่าให้นักเรียนฟังและดูวัสดุทัศนตามไปด้วย
- 5.4 ระบายสีตามความต้องการของนักเรียน
- 5.5 นำผลงานไปอธิบายในกลุ่มให้เพื่อนๆฟัง เพื่อนๆร่วมแสดงความคิดเห็น

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตจากการฟังด้วยความตั้งใจ
- 6.2 ดูจากภาพที่วาด
- 6.3 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

แผนการสอน: สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (วาดภาพบุคคลที่ฉันรัก)
หน่วยที่ 9 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

การได้เห็นสิ่งที่ประทับใจ อาจเร้าให้เกิดความประทับใจ และสามารถวาดออกมาเป็นภาพได้

2. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)

การเขียนภาพบุคคล เป็นการฝึกทักษะการมองการสังเกต สัดส่วนใบหน้า เป็นพื้นฐานเขียนภาพ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเขียนภาพบุคคล
- 3.2 เพื่อฝึกการลงสีหรือการระบายสีได้
- 3.3 นักเรียนสามารถสื่อความประทับใจ ด้วยวิธีการเขียนภาพ หรือการวาดเส้นได้

4. สื่อการเรียนการสอน

- 4.1 รูปคนจริงหรือเป็นรูปถ่าย
- 4.2 วิธีการเขียนรูปคนจาก ทัศนศิลป์
- 4.3 กระดาษดินสอสีชนิดต่างๆ สีไม้ สีชอล์ค

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

- 5.1 ครูให้นักเรียนนำภาพตัวเองที่เป็นภาพถ่ายมาเป็นแบบในการเขียนภาพ
- 5.2 ครูอาจให้เพื่อนเป็นแบบในการวาดก็ได้
- 5.3 ครูอาจให้วาดภาพตัวเองจากการมองเห็นตัวเองในกระจก
- 5.4 ครูให้นักเรียนสังเกตตำแหน่งมองอวัยวะบนใบหน้า และรูปศีรษะ
- 5.5 ให้นักเรียนร่างรูปด้วยดินสอ เริ่มจากรูปหน้า และส่วนต่างๆ บนใบหน้าตามลำดับ
- 5.6 เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนดูภาพจากโทรทัศน์ที่เป็นการเล่นที่ถูกต้องวิธี
- 5.7 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการที่ถูกต้องในการเขียนภาพและให้เขียนภาพใหม่
- 5.8 นักเรียนนำผลงานไปอธิบายในกลุ่มให้เพื่อนๆฟัง เพื่อนๆร่วมแสดงความคิดเห็น

อีกครั้ง

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกต

6.1.1 ความตั้งใจในการทำงาน

6.1.2 ความมั่นใจในการแสดงออก

6.2 ตรวจสอบผลงาน

6.2.1 การออกแบบ

6.2.2 ความสวยงาม

6.2.3 ความคิดสร้างสรรค์

แผนการสอน : สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนภาพระบายสี (เขียนภาพทิวทัศน์และสิ่งแวดล้อม)
หน่วยที่ 10 เวลา 1 คาบ (1 ชั่วโมง) สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 20 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

---

1. สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

ประสบการณ์ที่ได้พบเห็นอาจประทับใจหรือไม่ประทับใจเราสามารถถ่ายทอดประสบการณ์นั้นในรูปของงานศิลปะได้

2. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)

การเขียนภาพจากประสบการณ์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 บอกประโยชน์ของการวาดภาพจากประสบการณ์
- 3.2 ถ่ายทอดประสบการณ์จากการพบเห็นเป็นภาพตามจินตนาการได้
- 3.3 เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเห็นคุณค่าของงาน

4. สื่อการเรียนการสอน

- 4.1 สิ่งแวดล้อมหรือภาพทิวทัศน์ ที่อยู่ในโรงเรียน รูปภาพธรรมชาติ
- 4.2 กระดาษสี ชนิดต่างๆ เช่น สีไม้ สีชอล์ค สีเทียน

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

- 5.1 ครูพานักเรียนไปดูทิวทัศน์ หรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ศึกษาที่ง่ายที่สุด
- 5.2 ครูสนทนากับนักเรียนถึงประโยชน์ของสภาพแวดล้อมหรือทิวทัศน์ในโรงเรียน และหลักการวาดภาพ
- 5.3 นักเรียนปฏิบัติการวาดภาพ ระบายสีและตั้งชื่อภาพ
- 5.4 ครูและนักเรียนกลับเข้ามาที่ห้องนำรูปที่ได้จากธรรมชาติจริงๆมาเปรียบเทียบดูความแตกต่างระหว่างภาพที่ได้จากธรรมชาติกับภาพที่เป็นภาพถ่าย
- 5.5 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็น แสดงผลงาน พร้อมอธิบายภาพ
- 5.6 นักเรียนร่วมกันนำผลงานไปจัดป้ายนิเทศ

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกต

6.1.1 ความตั้งใจในการทำงาน

6.1.2 ความมั่นใจในการแสดงออก

6.2 ตรวจสอบผลงาน

6.2.1 การออกแบบ

6.2.2 ความสวยงาม

6.2.3 ความคิดสร้างสรรค์

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

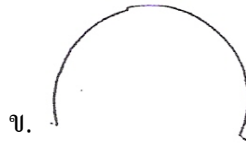
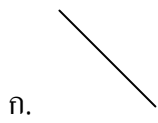
ชื่อ.....

ชั้น .../..... เลขที่ .....

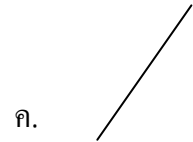
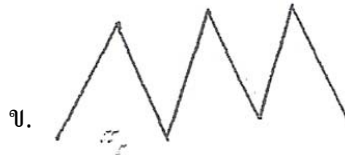
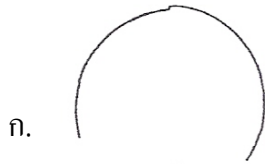
แบบทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนการสอน การเขียนภาพระบายสี จำนวน 20 ข้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

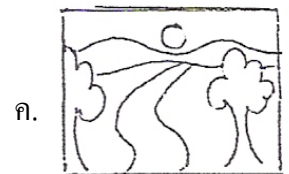
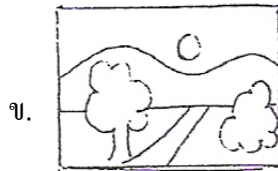
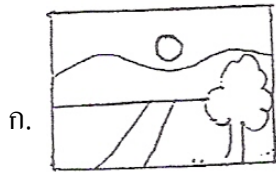
1. เส้นตรงคือข้อใด

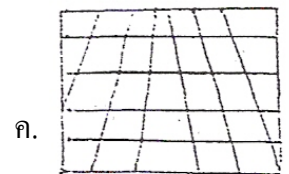
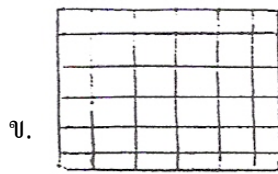
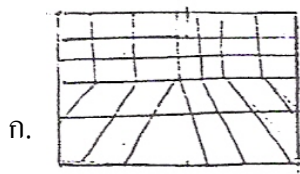
2. เส้นโค้งคือข้อใด

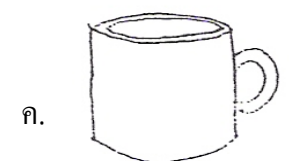
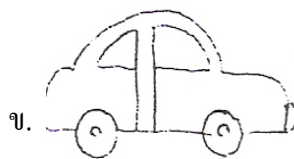
3. ภาพใดเป็นเส้นโค้งทั้งหมด

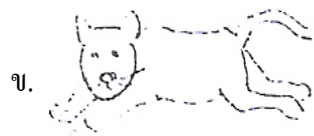
4. ภาพไหนดูแล้วเป็นเส้นตรงทั้งหมด

5. สิ่งของในข้อใดที่เป็นเส้นโค้ง

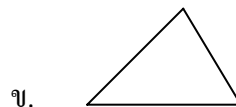
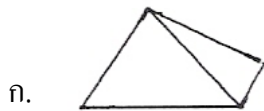
6. แมวในภาพใดกำลังเดิน

7. ข้อใดคือภาพแสดงการเคลื่อนไหว

8. รูปใดต่อไปนี้เป็นรูปทรงเรขาคณิต

9. ธรรมชาติรอบๆ ตัวเราสวยงาม สังเกตได้จากอะไร

ก. มีหลายประเภท

ข. มีสีและรูปร่างต่างกัน

ค. มีสัตว์หลายชนิด

10. เมื่อนักเรียนวาดภาพระบายสีเสร็จแล้วควรทำอย่างไร

ก. นำภาพไปอวดพ่อแม่ทันที

ข. เก็บกวาดสถานที่และเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

ค. เก็บเฉพาะอุปกรณ์เท่านั้น

11. กระดาษวาดเขียนควรมีลักษณะอย่างไร

ก. บาง

ข. เนื่อหยุ่น

ค. หนาพอประมาณ

12. สิ่งใดสำคัญที่สุดในการเขียนภาพจากนิทาน

ก. ตัวละคร

ข. การระบายสี

ค. เนื้อหานิทาน

13. ข้อใดเป็นการวาดภาพจากประสบการณ์

ก. สัตว์ในเทพนิยาย

ข. สัตว์ในเขาดิน

ค. สัตว์ในจินตนาการ

14. ขั้นตอนแรกของการเขียนภาพจากเรื่องคือข้อใด

ก. ตกแต่งภาพ

ข. ร่างภาพ

ค. ระบายสีภาพ

15. ภาพนี้มีความบกพร่องอย่างไร

ก. ขนาดของภาพ

ข. จุดเด่นของภาพ

ค. ความสมดุลของภาพ

16. ภาพประกอบเรื่องราวเหตุการณ์ที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

ก. ใช้สีสดใส

ข. ใช้กระดาษอย่างดี

ค. สื่อความหมายได้ชัดเจน

17. รูปทรงมีลักษณะอย่างไร

ก. 1 มิติ

ข. 2 มิติ

ค. 3 มิติ

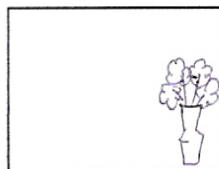
18. รูปที่มีสีเข้มพื้นหลังควรเป็นอย่างไร

ก. สีขาว

ข. สีอ่อน

ค. สีน้ำเงิน

19. รูปนี้ขาดความสมดุลด้านใด

ก. รูปร่าง

ข. รูปทรง

ค. น้ำหนัก

20. ถ้านักเรียนจะเขียนภาพวิถีชีวิตชนชาติต่างๆ นักเรียนควรใช้วิธีการใด

ก. เป่าสี

ข. ระบายสี

ค. เขียนภาพด้วยเส้น

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนภาพระบายสี
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	คำตอบ
1	ก
2	ก
3	ค
4	ข
5	ค
6	ค
7	ข
8	ก
9	ข
10	ข
11	ค
12	ก
13	ข
14	ข
15	ค
16	ค
17	ค
18	ข
19	ค
20	ข

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงความอยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (R) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการเขียน
ภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางแสดงความยากง่าย(P)ค่าอำนาจจำแนก(R)และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการเขียน
ภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ค่าความยากง่าย(P)	ค่าอำนาจจำแนก(R)
1	0.78	0.44
2	0.44	0.44
3	0.72	0.33
4	0.56	0.22
5	0.56	0.22
6	0.78	0.44
7	0.61	0.33
8	0.78	0.44
9	0.78	0.44
10	0.78	0.44
11	0.56	0.22
12	0.61	0.56
13	0.50	0.56
14	0.78	0.22
15	0.50	0.22
16	0.83	0.33
17	0.56	0.67
18	0.50	0.33
19	0.50	0.55
20	0.28	0.33

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.46

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินแผนการสอน การเขียนภาพระบายสี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางแสดงผลการประเมินแผนการสอน การเขียนภาพระบายสี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			X	S.D	แปลผล
	1	2	3			
1. สาระสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ในหลักสูตร	4.8	5	5	4.8	0.40	เหมาะสมมาก
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.8	5	5	4.8	0.40	เหมาะสมมาก
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.8	5	5	4.8	0.40	เหมาะสมมาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.8	5	5	4.8	0.40	เหมาะสมมาก
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.7	5	5	4.7	0.52	เหมาะสมมาก
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.7	5	5	4.7	0.52	เหมาะสมมาก
3. เนื้อหา						
3.1 มีความยากง่ายพอเหมาะ เหมาะสม กับเวลา	4.7	5	5	4.7	0.52	เหมาะสมมาก
3.2 ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ทักษะ กระบวนการ คิด	4.7	5	5	4.7	0.46	เหมาะสมมาก
3.3 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียน	4.7	5	5	4.7	0.46	เหมาะสมมาก
3.4 มีความถูกต้อง ทันสมัย ทันต่อ เหตุการณ์	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก
4. การนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอน						
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก
4.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก
4.3 ได้รับความสนใจของนักเรียน	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			X	S.D	แปลผล
	1	2	3			
4.4 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจาก ง่ายไปหายาก	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก
4.5 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม เหมาะสม	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก
4.6 กิจกรรมการเรียนการสอนยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก
4.7 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้ นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติ	4.7	5	5	4.7	0.58	เหมาะสมมาก
5. สื่อการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา ทันสมัย และมีคุณภาพ	4.8	5	5	4.8	0.58	เหมาะสมที่สุด
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	4.8	5	5	4.8	0.29	เหมาะสมมาก
5.3 สื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วย ตัวเอง	4.8	5	5	4.8	0.29	เหมาะสมมาก
5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด สร้างสรรค์	4.8	5	5	4.8	0.29	เหมาะสมมาก
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้	4.8	5	5	4.4	0.29	เหมาะสมมาก
6.2 วัดผลได้ครอบคลุมเนื้อหา	4.8	5	5	4.8	0.40	เหมาะสมมาก
6.3 ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	4.8	5	5	4.8	0.40	เหมาะสมมาก

ภาคผนวก ฉ

ผลการประเมินความสอดคล้อง(IOC)ระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบทดสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			Σ_R	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ช

แบบประเมินผลงาน

แบบประเมินผลงาน

ในการเรียนของนักเรียนโดยใช้แผนการสอนสื่อประสมการเขียนภาพระบายสี
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ชื่อผลงาน.....ชื่อ-นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	รายการที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		2 	1 	0
1.	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สวยงาม			
2.	การร่วมกิจกรรม			
3.	การร่วมมือและความรับผิดชอบ			
4.	การเตรียมสื่อการเรียน			

ระดับคุณภาพ 2- ดีมาก , 1- ดี , 0- ต้องปรับปรุง.

สรุปผลการประเมิน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมินข้อเสนอแนะ

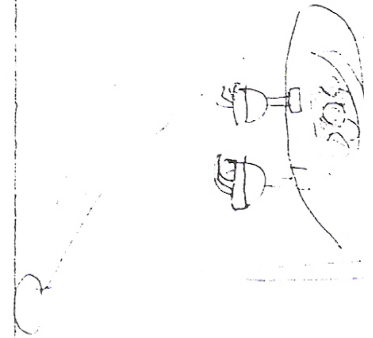
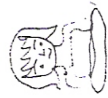
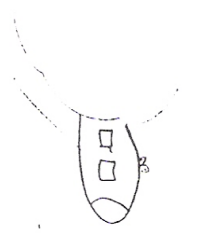
.....

.....

ภาคผนวก ซ

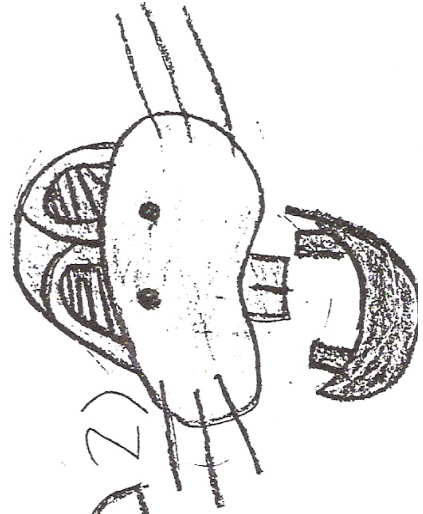
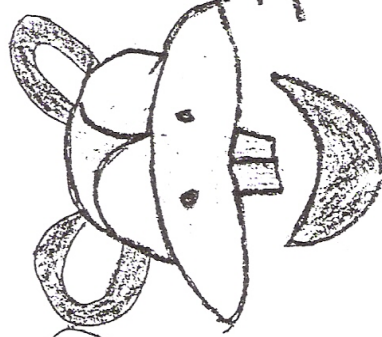
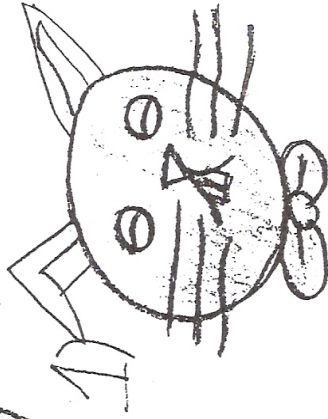
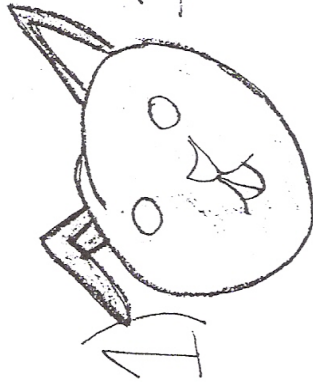
ตัวอย่างผลงานนักเรียน

การเขียนภาพตามจินตนาการของ.เด็กชาย ป.1/1 เลขที่ 23

ภาพประกอบเรื่อง

1) ครอบงาย 2) ครอบงาย 3) ภาพลัษณะ

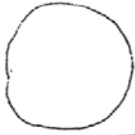

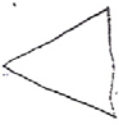
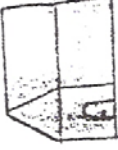

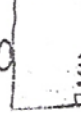

พจนานุกรม

- 1. บ้าน
- 2. บ้านนอก
- 3. ครัว
- 4. ผนัง
หรือฝาผนัง
- 5. ฝาหลัง
- 6. ฝาหน้า

Hand-drawn illustrations of various objects and shapes, organized into five numbered rows. A vertical title on the left side of the page reads "TARAYIN KIRKUNDA" (The Ten Kingdoms).

1		1		1		1		1		1	
2		2		2		2		2		2	
3		3		3		3		3		3	
4		4		4		4		4		4	
5		5		5		5		5		5	

Handwritten text on the right side of the page, possibly a signature or name.

(พิมพ์พระบรม)

ราชสิมเพภาพ

(เสด็จเข้ามาดนม)

รับพระลาภที่คณป็นจากภูเขาล้อมได้ พุทวันมีทองฟ้าสว่างคังสม

แต่ว่าวันนั้นคณตั้งงานหนักมากเต็มภาส่น้ำหเสี้ยนะปาน๓... **จบ**

๑๘๕๕๗๗๗๗

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายวสันต์ บุตรบาล
วัน เดือน ปีเกิด	9 มีนาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต ศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดยางสุทธาราม เขตบางกอกน้อย กทม.
ตำแหน่ง	อาจารย์ 1 ระดับ 3

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายวสันต์ บุตรบาล
วัน เดือน ปีเกิด	9 มีนาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต ศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดยางสุทธาราม เขตบางกอกน้อย กทม.
ตำแหน่ง	อาจารย์ 1 ระดับ 3